

,

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Marta Dozrálová
Datové schránky v našem právním řádu

Bakalářská práce

Olomouc 2013

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Datové schránky v našem právním řádu vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 28. 2. 2013

Marta Dozrálová

Děkuji vedoucí bakalářské práce JUDr. Dalimile Gadasové, Dr. za odborné vedení a užitečné rady, které mi pomohly při vypracování této práce.

Děkuji také Ing. Adéle Kratochvílové z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního za poskytnutí statistiky týkající se počtu přijatých a odeslaných datových zpráv v rámci Úřadu.

OBSAH

Úvod	5
1 Právní úprava doručování dle občanského soudního řádu a správního řádu z pohledu historického vývoje	7
1.1 Historický vývoj doručování dle občanského soudního řádu	7
1.1.1 Původní znění občanského soudního řádu (Občanský soudní řád ve znění účinném do 30. 6. 1967)	8
1.1.2 Změny občanského soudního řádu do roku 2000	8
1.1.3 Velká novela občanského soudního řádu	9
1.1.4 Doprovodná novela občanského soudního řádu k soudnímu řádu správnímu ...	10
1.1.5 Doručovací novela občanského soudního řádu dle zákona č. 555/2004 Sb.	11
1.1.6 Nová úprava doručování v občanském soudním řádu	12
1.1.7 Nálezy Ústavního soudu	13
1.2 Právní úprava doručování dle správního řádu z pohledu historického vývoje	15
1.2.1 Nový správní řád	16
1.3 Právní úprava v doručování po 1. 7. 2009 – shrnutí	17
2 Evropský kontext zavedení elektronického podpisu a česká právní úprava	19
2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady o zásadách Společenství pro elektronické podpisy	19
2.2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu	20
2.3 Rozhodnutí Komise Evropského parlamentu	20
2.4 Základní pojmy dle zákona o elektronickém podpisu	21
2.5 Základní pojmy dle zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů	24
2.5.1 Usnesení Nejvyššího správního soudu	29
3 Elektronický podpis z pohledu práva	31
3.1 Vytváření elektronických podpisů, pojem revokace, certifikát, akreditované certifikační autority	31
3.2 Integrita podepsaného dokumentu, hašovací funkce	34
3.3 Důvěryhodnost elektronických podpisů a certifikátů	35
3.4 Posuzování platnosti vlastnoručního a elektronického podpisu	38
4 Datové schránky v resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního	41
4.1 Činnost elektronických podatelů katastrálních úřadů při přijímání datových zpráv	41
4.2 Činnost elektronických podatelů katastrálních úřadů při odesílání datových zpráv	44
4.3 Posuzování způsobilosti listin zaslaných datovou schránkou	48
Závěr	52
Použitá literatura	60
Abstrakt	63
Klíčová slova – Key words	64
Příloha č. 1: Anketa v Obci Lutín	65
Příloha č. 2: Záznam o výsledku ověření elektronických podpisů, značek a časových razítek	66
Příloha č. 3: Aplikace „mojedatovaschranka.cz“	68
Příloha č. 4: Aplikace Elektronická podatelna a výpravna datových zpráv	69

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je charakterizovat reformu v doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky účinnou v našem právním řádu od 1. 7. 2009 dle zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, správní řád a další zákony a dle zákona 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (zákon o datových schránkách neboli E-Government Act). Tato reforma mění pořadí způsobů doručování a upřednostňuje doručování do datových schránek prostřednictvím veřejné datové sítě. Je založena na jiných principech a postupech, než na jakých je založena práce s doručováním vlastnoručně podepsaných listin. Reforma umožňuje doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob přímo z počítače z kanceláře či domova, aniž by bylo nutné, například dojet na poštu a využít jejich služeb. Pracuji na Katastrálním úřadě pro Olomoucký kraj, Katastrálním pracovišti Olomouc jako referent státní správy a náplní mé práce je přijímání datových zpráv v prostředí elektronické podatelny a výpravny datových zpráv. Svou práci mám ráda a považuji ji za zajímavou. Proto jsem se rozhodla požádat o schválení individuálního tématu bakalářské práce právě na téma „Datové schránky v našem právním řádu“. Z pohledu již více jak tříleté praxe při zpracovávání datových zpráv mohu říci, že počítačový program používaný v rámci resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k přijímání, ověřování a odesílání datových zpráv v prostředí elektronické podatelny a výpravny, je čím dál dokonalejší a rychlejší oproti období ke konci roku 2009, kdy byl spuštěn ostrý provoz datových schránek.

Při psaní práce vycházím z citovaných pramenů a literatury, ale i z vlastního zkoumání rozdílných právních úprav doručování během dlouholetého historického vývoje. Cílem práce je vysvětlit, na čem je založena práce s elektronickým podpisem, vysvětlit poměrnou jednoduchost systému, ale především vyzdvihnout vyšší spolehlivost elektronického podpisu v porovnání s tradičním podpisem vlastnoručním. Pokusím se nalézt klady a zápory doručování do datových schránek v porovnání s předcházející právní úpravou doručování, přičemž budu vycházet především z mých osobních zkušeností získaných praxí na Katastrálním pracovišti v Olomouci.

Práce je členěna do čtyř kapitol a podkapitol. Součástí práce jsou také tabulky s daty sledujícími nárůst elektronických podání učiněných prostřednictvím datových schránek v celé České republice, v rámci 14 katastrálních úřadů a Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj.

V práci jsem se věnovala i důsledkům reformy, které měly dopad v nutnosti personálního posílení nebo přesunu zaměstnanců zabývajících se zpracováním přijímaných a odesílaných datových zpráv v prostředí elektronické podatelny a výpravny datových zpráv v rámci Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj.

V první kapitole pojednám o historickém vývoji právní úpravy doručování dle občanského soudního řádu a správního řádu. Druhou kapitolu zaměřím na evropský kontext zavedení elektronického podpisu a následnou českou právní úpravu včetně základních pojmů a institutů. Vysvětlím základní pojmy vycházející ze zákonného rámce, jakými jsou: elektronický podpis, elektronická značka, časové razítko a konverze dokumentů. V třetí kapitole se budu zabývat ověřováním elektronických podpisů a postavením elektronického podpisu z pohledu práva. Čtvrtou kapitolu zaměřím na činnost elektronických podatelen a výpraven v rámci resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního v souvislosti s používáním elektronického podpisu dle Opatření ČÚZK č. j. 3358/2008-24 ze dne 8. 12. 2008.

Při psaní práce budu vycházet z knihy RNDr. Jiřího Peterky – „Báječný svět elektronického podpisu“, z právní úpravy, z mimořádné přílohy periodika Právní rozhledy „Změny v systému doručování po 1. červenci 2009“ od autorů Mgr. Františka Korbela, Ph.D., Mgr. et. Mgr. Dany Prudíkové, dále budu čerpat z judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, z textů Opatření Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Knihu RNDr. Jiřího Peterky považuji za skvělou práci, která zejména laikům pomůže pochopit složitou technickou stránku elektronického podpisu.

Jsem si vědoma, že jsem přesáhla rozsah bakalářské práce stanovený směrnicí děkanky č. 2/2010. Jedná se o poměrně novou formu elektronického doručování založenou na převážně elektronických prostředcích. Vzhledem k tomu, že vycházím především ze svých vlastních pracovních zkušeností a znalostí, a i pro lepší pochopení některých technických pasáží, jsem práci doplnila příslušným obrazovým materiálem. Jsem přesvědčena, že kdybych vypustila jakoukoliv v práci uvedenou podkapitolu, došlo by tím k výraznému snížení její vypovídací schopnosti s dopadem do jejího celkového závěru a cíle, kterého jsem se snažila ve své práci dosáhnout. S ohledem na směrnici děkanky jsem požádala o akceptaci vyššího počtu požadovaných znaků dle výše uvedeného odůvodnění.

Při psaní bakalářské práce jsem využila metodu srovnávací, popisnou, analýzu a syntézu. Bakalářská práce je zpracována k datu 28. 2. 2013.

1 Právní úprava doručování dle občanského soudního řádu a správního řádu z pohledu historického vývoje

Vývoj právní úpravy doručování, čili způsobů, jakými se seznámí účastníci řízení s písemnostmi, dle občanského soudního řádu i správního řádu prošel v posledních desetiletích mnoha rozsáhlými změnami, než dospěl až k dnešní podobě doručování, do které se promítl současný celosvětový trend elektronické formy komunikace. Jedná se zejména o doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, které je založeno na připojení elektronického podpisu k dokumentu, který je předmětem doručení do datové schránky. Elektronický podpis je konstruován tak, že je postaven na stejnou úroveň vlastnoručnímu podpisu na listině. Vlastnoruční podpis tedy lze plnohodnotně nahradit elektronickým podpisem.

Vůbec prvním státem, který přijal zákon o elektronickém podpisu, byly Spojené státy americké v roce 1994. Evropská unie zavedla v roce 1999 ve své směrnici O zásadách Společenství pro elektronické podpisy (199/93/ES) princip certifikátu vydaného na základě akreditované certifikační autority. V roce 2000 přijala Česká republika zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, který přesně vymezuje co je a co není elektronickým podpisem a zároveň zavádí institut elektronického podpisu do našeho právního řádu.¹

Myslím si, že historický vývoj právní úpravy doručování a jeho postupný vývoj souvisel zejména s politickým vývojem v České republice a k jeho podstatným změnám oproti roku 1964 a 1968, kdy občanský soudní řád a správní řád nabyly účinnosti, došlo zejména po roce 1989, tedy po znovuoživení demokratického vývoje v našem státě. Příslušné novely těchto zákonů zavedly nové způsoby doručování a měly zajistit, aby se písemnosti dostaly do rukou adresátů pokud možno včas, aby mohly uplatnit svá práva či povinnosti a zároveň byla naplněna záruka a smysl doručování spočívající v tom, aby se zásilka opravdu dostala tomu, komu je určena a nikoliv do nepovolaných rukou.

1.1 Historický vývoj doručování dle občanského soudního řád

Doručování dle občanského soudního řádu prošlo v průběhu let hned několika úpravami, od prioritního doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, od roku 2005 do veřejné datové sítě (emailem), až po nejnovější způsob doručování zavedeného novelou

---

¹ Oficiální stránky České pošty:
<http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2013/elektronicky-podpis-v-mobilu--zadny-problem---id39808/>

občanského soudního řádu, která nabyla účinnosti 1. 7. 2009, prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky.

1.1.1 Původní znění občanského soudního řádu (Občanský soudní řád ve znění účinném do 30. 6. 1967)

V původním znění občanského soudního řádu vyhlášeného dne 4. 12. 1963 a účinného od 1. dubna 1964 bylo pouze 6 paragrafů týkajících se doručování. Doručujícími orgány byly pošta, místní národní výbor, orgán Veřejné bezpečnosti a ministerstvo spravedlnosti. Adresátovi mohlo být doručeno kdekoli se adresát zdržoval, případně jiné osobě, byla-li ochotna zajistit předání písemnosti. V případě odevzdání písemnosti účastníkovi s protichůdným zájmem, bylo považováno doručení za neúčinné. Platila fikce doručení dnem uložení.

Doručit do vlastních rukou bylo možné kdekoliv, kde se adresát zdržoval. Po dvou neúspěšných pokusech o doručení byla písemnost uložena na poště či u místního národního výboru a adresát byl o tom vhodným způsobem vyrozuměn. Fikce doručení platila třetím dnem od uložení. Orgánům a organizacím se doručovalo prostřednictvím pověřených zástupců a nebylo-li jich, pak obyčejné zásilky se doručovaly komukoliv a zásilky do vlastních rukou osobám oprávněným jednat. Bylo možné doručovat zástupci účastníka na základě plné moci pro celé řízení a měl-li něco účastník vykonat i jemu samotnému. Při bezdůvodném odepření přijetí písemnosti byla písemnost doručena dnem odepření.²

Po seznámení se s jednotlivými paragrafy právní úpravy doručování dle občanského soudního řádu z roku 1963 jsem dospěla k názoru, že doručování adresátovi, který žil například sám a byl z jakéhokoliv důvodu dlouhodobě mimo adresu svého trvalého bydliště či mimo své pracoviště, nemohlo být téměř nikdy účinně doručeno, pokud se považovala písemnost za doručenu dnem uložení, aniž by se o tom vlastně adresát dozvěděl. Fikce dnem uložení byla dle mého mínění nedostačující.

1.1.2 Změny občanského soudního řádu do roku 2000

- Novela občanského soudního řádu dle zákona č. 519/1991 Sb. pouze nahradila výrazy „*místní národní výbor*“ výrazem „*orgán obce*“, výraz „*orgán Veřejné bezpečnosti*“ výrazem „*policejní orgán*“, dále „*pracoviště*“ výrazem „*sídlo (místo podnikání)*“ a slovo „*organizace*“ nahradila novým pojmem „*právnícká*“

---

² § 45 - § 50 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 30. 6. 1967

osoba“. Doručuje se místo „advokátní poradně“ „advokátním koncipientům a jiným pracovníkům“, kteří jsou činní a pověřeni k přijímání zásilek. Nově bylo doplněno uveřejňování vyhlášek.³

Doručování formou „uveřejňování vyhlášek“ považuji za velký přínos zvláště pro podnikatele, kteří tak získali daleko větší přístup k potřebným informacím o podnikatelských subjektech v rámci svého podnikání a obchodní činnosti. Zároveň jim byla dána větší právní ochrana v rámci podnikatelských aktivit před pochybnými praktikami některých firem.

- Následná novela provedená zákonem č. 263/1992 Sb. doplnila zákonnou úpravu o fikci doručení po 15 dnech od vyvěšení na úřední desce soudu účastníkům, kteří nejsou soudu známi anebo není znám jejich pobyt⁴ a doručování notářům obdobně jako advokátům, tj. notářským koncipientům a pracovníkům pověřených notářem k přijímání zásilek.⁵

Soudím, že fikce doručení po 15 dnech od vyvěšení na úřední desce soudu, přinesla adresátům novou pozitivní právní úpravu doručování, která měla jistě zásadní význam pro ty, kteří nebyli za účastníky vůbec považováni, tudíž jim nemohlo být jako neúčastníkům řízení vůbec doručeno. Doručování způsobem vyvěšením na úřední desce soudu pokládám za velice transparentní a pokrokový způsob doručování vzhledem k uplatnění práv účastníků.

- Další novela provedená zákonem č. 171/1993 Sb., rozšířila fikci doručení i pro právnické osoby, tj. třetím dnem od vrácení zásilky soudu po opakovaném marném pokusu o doručení bez možnosti uložení.⁶

Vzhledem k tomu, že v roce 1993 existovalo v České republice již nemálo právnických osob, myslím si, že zavedení doručení fikcí i právnickým osobám zajistilo rovnocenný přístup v doručování s fyzickými osobami. Jistě se mohlo stát, že v sídle právnické osoby nebyl v momentě doručení nikdo zastižen, aby mohl zásilku převzít a nevznikla mu tak případná škoda vyplývající z právních účinků „nedoručení“.

1.1.3 Velká novela občanského soudního řádu

Jako o velké novele občanského soudního řádu se hovoří v souvislosti s přijetím zákona č. 30/2000 Sb. Jeho realizací došlo k úplné změně právní úpravy doručování, zvýšil

³ § 48, § 50a zákona č.519/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád, ve znění účinném do 31. 12. 1992

⁴ § 47a zákona č.263/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 1993

⁵ § 48 odst. 3 a 4, tamtéž

⁶ § 48 odst. 2 zákona č.171/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2000

se počet paragrafů z 8 na 13. U doručení obvyčejné zásilky se změnila fikce doručení z nuly na tři dny a u doručování do vlastních rukou došlo k prodloužení ze tří dnů na deset dnů. Byla zrušena povinnost opakovaného pokusu o doručení do vlastních rukou, ale na druhou stranu adresát získal možnost prokázat, že se v místě doručení nezdržoval.⁷ Významným krokem vpřed je počátek rozlišování způsobu doručování podle druhu adresáta, tj. státu, státním orgánů, advokátům, notářům, obcím, krajům.⁸

Přijetím novely se dle mého názoru mohl adresát cítit znevýhodněn oproti předcházející právní úpravě realizací zrušení opakovaného doručení, ale na druhé straně v případě, že se opravdu v místě doručení nezdržoval, nemohl si převzít písemnost a ani se nedozvěděl o jejím uložení, získal velkou výhodu. Pokud se mu opravdu podařilo tuto skutečnost prokázat, mohl později uplatnit svá práva. Předpokládám, že další nemalou výhodou novely byla úspora v nákladech na doručování ze strany státu, tj. úspora finančních prostředků ze státního rozpočtu spojených s opakovaným doručením.

1.1.4 Doprovodná novela občanského soudního řádu k soudnímu řádu správnímu

Doprovodná novela občanského soudního řádu k soudnímu řádu správnímu dle zákona č. 151/2002 Sb. znamenala rozsáhlou změnu v doručování. Zvýšil se rozsah právní úpravy na 19 paragrafů. Došlo k navýšení počtu způsobů doručování: při jednání, soudním exekutorem a do veřejné datové sítě (e-mailem)⁹ a současně proběhla změna pořadí doručování – **1) při jednání, 2) do veřejné datové sítě (e-mailem), 3) v zalepené obálce.**¹⁰ Podrobně byl upraven postup při doručování s přesně stanoveným časem doručení pro právnické osoby (od 9 do 15 hodin) a fyzické osoby (od 15 do 22 hodin)¹¹, práva a povinnosti doručovatelů při doručování písemnosti a náležitosti výzvy o uložení písemnosti.¹² Povinné údaje se vztahovaly i k doručence.¹³

Pokud uvážím všechny tři možnosti nového způsobu doručení, pak zajisté nejrychlejší, nejekonomičtější a s okamžitými právními účinky doručení bylo doručení při jednání. Doručení prostřednictvím veřejné datové sítě záviselo na potvrzení adresátem. Pokud

---

⁷ § 46 odst. 4 a 5 zákona č.30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ve znění účinném do 31. 12. 2002

⁸ § 48, tamtéž

⁹ § 45 odst. 1 zákona č. 151/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti přijetím soudního řádu správního, ve znění účinném do 31. 12. 2004

¹⁰ § 50b odst. 1, tamtéž

¹¹ § 50c odst. 1, tamtéž

¹² § 50d, tamtéž

¹³ § 50e odst. 1, tamtéž

jej adresát z vlastní vůle nepotvrdil, bylo doručení považováno za neúčinné. Zároveň musel adresát potvrdit doručení zaručeným elektronickým podpisem s uvedením akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb. Při nesplnění těchto podmínek se muselo stejně přistoupit ze strany doručujícího orgánu k doručení obálkou. Ani z hlediska bezpečnosti se nejednalo o optimální způsob doručování. Systém zabezpečení doručení prostřednictvím veřejné datové sítě (e-mailem) nedosahoval a ani v současnosti nedosahuje vysokého stupně zabezpečení doručení jako prostřednictvím doručení do datové schránky.

1.1.5 Doručovací novela občanského soudního řádu dle zákona č. 555/2004 Sb.

I tato novela přinesla úplnou změnu v doručování. Zvýšila rozsah paragrafů upravujících doručování na 31, zavedla 10 typů doručujících orgánů a 16 typů adresátů. Prvotní způsob doručení při jednání zůstal zachován.¹⁴ Novela přestala preferovat doručování prostřednictvím veřejné datové sítě (e-mailem)¹⁵ a upřednostnila doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, jakým jsou například „soudní doručovatelé, orgány justiční stráže, soudní exekutoři, provozovatelé poštovních služeb, orgány Policie České republiky, orgány Vězeňské služby České republiky, zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, územní vojenské správy, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti“¹⁶ nebo účastníka řízení¹⁷. Pokud si fyzická osoba nezvolila adresu pro doručování, bylo jí doručeno na adresu místa trvalého pobytu, i když se na ní nezdržovala. Tento způsob doručení se použije vždy, „nelze-li využít jiný způsob doručování ani jinou doručovací adresu.“¹⁸ Tím došlo k „omezení univerzální vyvratitelné právní domněnky, že se adresát v místě doručování zdržuje, pouze na adresu zvolenou a trvalého pobytu. Na ostatních adresách uvedených soudu byla stanovena neúčinnost doručení ex lege, neprokázal-li adresát opak.“¹⁹ U právnických osob došlo k rozšíření adresy pro doručování ze sídla podnikání, jež se zapisuje do obchodního nebo jiného veřejného rejstříku o zvolenou „skutečnou“ adresu a byl znovu zaveden požadavek zdržování se. Pokud tedy neprokázala právnická osoba opak, bylo doručení považováno za neúčinné.²⁰

¹⁴ § 45 odst. 1 zákona č. 555/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do 30. 6. 2009

¹⁵ 45 odst. 2, § 45f, tamtéž

¹⁶ 45a odst. 1, tamtéž

¹⁷ § 45c odst. 3, tamtéž

¹⁸ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009, *Právní rozhledy*, 2009, s. 8

¹⁹ <http://www.dataschranky.cz/2011/download/prezentace/korbel.pdf>, s. 10

²⁰ tamtéž

Po seznámení se s novelou, ve které došlo ke konkrétnímu rozlišení jednotlivých typů adresátů, jako advokátů, notářů, soudních exekutorů, patentových zástupců, osob vykonávajících právní poradenství, státu, správních úřadů, apod., včetně jejich samostatné úpravy doručení, se domnívám, že ve snaze zdokonalit systém doručování došlo naopak k jeho zkomplikování. To se projevilo nejednotností postupů spočívající v doručování jednotlivým typům adresátů spojené s výběrem 9 typů obálek. Zaměstnancům, kteří zajišťovali odesílání písemností, musel výběr adresáta s příslušnou obálkou a stanovenou cenou za doručení přidat při vypravování pošty hodně práce a času navíc. Novela rozhodně nepřinesla očekávané ulehčení, zjednodušení doručování a nepřispěla ke zvýšení efektivity. Přikláním se k názoru Mgr. Františka Korbela, Ph. D., podle něhož se jednalo o vrchol složitosti a kasuistiky.²¹

1.1.6 Nová úprava doručování v občanském soudním řádu

Nová revoluční úprava doručování v občanském soudním řádu provedená zákonem č. 7/2009 Sb., měla za cíl doručování především zjednodušit, zrychlit výkon soudů zbavením povinnosti dokázat adresátovu adresu pobytu, elektronizaci doručování a zesoulatit postupy v doručování²². Dalším přínosem nové právní úpravy bylo i zajištění pohodlného způsobu doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, v jednoduchosti systému doručování, rychlosti, snížení ekonomických nákladů na doručení, vysoké míře bezpečnosti zaručeného elektronického podpisu ve srovnání s vlastnoručním podpisem a prokazatelných účinků doručení ze strany státu. Adresátům přinesla možnost vlastního výběru volby doručení, ale na druhé straně tím, že si mohou způsob doručení svobodně zvolit, jsou nově odpovědni za převzetí zásilek.

Novela rozšířila doručování o dva nové způsoby – prostřednictvím datové schránky²³ a účastníkem řízení nebo jeho zástupcem²⁴. Došlo k zeštíhlení právní úpravy doručování z 31 na 21 paragrafů. Vrací se k uvádění nadpisů u jednotlivých ustanovení, k přirozené posloupnosti ustanovení od obecného ke zvláštnímu, od výběru základního způsobu doručování, popisu adresy, na kterou se doručuje dle jednotlivých způsobů a stanovila postup při doručování.²⁵

---

²¹ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009, *Právní rozhledy*, 2009, s. 1

²² tamtéž, s. 6

²³ § 45 odst. 2 zákona 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákon, v platném znění

²⁴ § 45 odst. 3 b), tamtéž

²⁵ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009, *Právní rozhledy*, 2009, s. 1 tamtéž, s. 1

Nově zavedla sjednocení lhůty pro uložení s okamžikem náhradního doručení. Na rozdíl od předchozí právní úpravy doručování dle zákona č. 555/2004 Sb., kde se lišily lhůty pro uložení písemnosti na poště (15 dní) a lhůty, od kterých se odvíjel moment účinného doručení, tzv. fikce doručení (10 dnů u zásilek určených do vlastních rukou, 3 dny u jiných zásilek), současná první úprava tento rozpor odstranila. V praxi docházelo k tomu, že zásilka čekala 5 dnů na poště k vyzvednutí, ale právní účinky týkající se doručení již běžely. Písemnost určená do vlastních rukou se nyní považuje po uplynutí 10 dnů za doručenou. Stejná lhůta platí i pro ukládání písemností u doručujícího orgánu.²⁶ Jiné písemnosti se vůbec neukládají, považují se za doručené vhozením do schránky.²⁷

Domnívám se, že právní úprava doručování dle občanského soudního řádu zavedená od 1. 7. 2009 nastartovala mnoho převratných změn v doručování, a že se jedná o nejzdrárnější právní úpravu za posledních 40 let. Co se týče doručování do datové schránky, jde mimo doručení při jednání o opravdu druhý nejrychlejší způsob doručení zejména mezi orgány veřejné moci. Doručení je potvrzeno při přihlášení se adresáta do datové schránky automaticky systémem datových schránek. V případě orgánů veřejné moci i justice, které se do datové schránky přihlašují každý den a stahují přijaté zprávy vícekrát za den, je doručení zprávy na základě vytištěné doručenky prokázáno obvykle ještě v den odeslání datové zprávy.

Stručný přehled způsobů a pořadí doručování dle občanského soudního řádu²⁸

Způsob doručování	Adresa pro doručování
1. při jednání nebo jiném soudním úkonu, není-li to možné, pak	kdekoliv bude adresát zastížen (§46a odst.1)
2. do datové schránky, není-li to možné, pak	datová schránka
3. na jinou adresu, nebo elektronickou adresu, není-li to možné, pak	sdělená domovní adresa v ČR nebo e-mailová adresa
4. prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce	povinná doručovací adresa dle § 46b o.s.ř.

1.1.7 Nálezy Ústavního soudu

V nálezech Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2007, sp. zn. II. ÚS 299/06, ze dne 17. května 2007, sp. zn. II. ÚS 218/06 se Ústavní soud zabýval v obou případech

²⁶ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009, *Právní rozhledy*, 2009, s. 8

²⁷ tamtéž, s. 8

²⁸ tamtéž, s. 7

ústavní stížností ve věci odvolání podaného stěžovatelem proti rozsudku Krajského soudu v Brně pro opožděnost. Proti usnesení krajského soudu podal stěžovatel odvolání, v němž namítal, že postup soudu I. stupně je v rozporu s občanským soudním řádem. Soud přehlédl, že elektronické podání je opatřeno zaručeným elektronickým podpisem, tudíž měl za to, že nebylo učiněno písemnou formou. Vrchní soud v Olomouci jako odvolací soud dospěl ke shodnému závěru jako soud I. stupně a jeho usnesení potvrdil.

Ústavní soud uznal obě stížnosti za důvodné, protože postupem soudu bylo odvolání odmítnuto pro opožděnost dle ustanovení § 208 odst. 3 občanského soudního řádu. Soud nepřihlédl k elektronickému podání se zaručeným elektronickým podpisem, které nebylo v třídenní lhůtě dle ustanovení § 42 odst. 3 občanského soudního řádu písemně doplněno. Ústavní soud konstatoval, že bylo porušeno právo na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Ústavní soud dospěl k závěru, že povinnost stěžovatele uvedená v ustanovení § 42 odst. 3 občanského soudního řádu, tedy písemně doplnit své elektronické podání do tří dnů, se nevztahuje na podání v elektronické podobě, jestliže je k němu připojen uznávaný elektronický podpis dle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Z právní věty nálezů Ústavního soudu jednoznačně vyplývá samotný princip a smysl uznávaného elektronického podpisu připojeného k dokumentu, tedy že se jedná o právoplatný dokument postavený na roveň vlastnoručně podepsané listině. Jestliže tedy účastník soudního řízení učiní elektronické podání prostřednictvím e-mailu s připojeným platným uznávaným elektronickým podpisem, není již povinen doplnit své podání písemně, neboť tímto způsobem podání již tak učinil.

Ústavní soud ve svých odůvodněních dále uvedl, že účelem zákona o elektronickém podpisu je upravit soulad používání elektronického podpisu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Mezi datovou zprávou a dokumenty na papíře nesmí existovat rozpor. Elektronický podpis je ekvivalentní s vlastnoručním podpisem na papíře. Umožňuje jednoznačnou identifikaci osoby, která podpis vytvořila.²⁹

---

²⁹ nález Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2007, sp. zn. II. ÚS 299/06, nález Ústavního soudu ze dne 17. května 2007, sp. zn. II. ÚS 218/06

1.2 Právní úprava doručování dle správního řádu z pohledu historického vývoje

Právní úprava doručování dle správního řádu neprošla tolika změnami jako v občanském soudním řádu. Původní správní řád, zákon č. 71/1967 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 1968, obsahoval pouze 3 paragrafy o doručování. Doručovat do vlastních rukou adresátovi bylo možné kdekoli se adresát zdržuje, zákonná úprava umožňovala dva pokusy o doručení, poté uložení v místě provozovny držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a platila fikce třetím dne od uložení³⁰ (srovnatelnost s § 47 občanského soudního řádu). V případě odepření přijetí písemnosti platila fikce dnem odepření³¹ (srovnatelnost s § 50 občanského soudního řádu). Účastník, který se zdržoval v cizině, měl právo ustanovit si zástupce pro doručování³² (srovnatelnost s § 49 občanského soudního řádu). Upraveno bylo doručování orgánům a organizacím, jejich pověřeným pracovníků, případně statutářům³³ a doručování veřejnou vyhláškou, pokud nebyli účastníci známi nebo nebyl znám jejich pobyt.³⁴ Doručovalo se způsobem v místě obvyklým s fikcí doručení 15. dnem od zveřejnění.³⁵ Právní úprava neupravovala doručování obyčejné a doručující orgány.

Novela správního řádu provedená poštovním zákonem č. 29/2000 Sb. (od 1. 7. 2000) pouze zrušila povinnost opakovaného pokusu o doručení do vlastních rukou. Jinak zůstal správní řád 32 let beze změny a přestal sledovat změny v občanském soudním řádu.³⁶

Jsem toho názoru, že správní řád na rozdíl od občanského soudního řádu včas nereflektoval na rychlý porevoluční demokratický vývoj v České republice a s tím spojené vyšší nároky adresátů na rychlost, efektivnost, včasnost doručení a právní jistotou. Stále ještě neupravoval samotný doručující orgán, způsob obyčejného doručování, doručování právnickým osobám a ani neprodloužil fikci doručení, přestože podobná právní úprava již dávno existovala v občanském soudním řádu. Adresáti při doručování dle starého správního řádu tak neměli dostatečnou právní ochranu. Obrat k lepšímu nastal až v roce 2006, kdy nabyla účinnosti nová právní úprava správního řádu.

³⁰ § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. zákon o správním řízení (správní řád), účinný do 31. 12. 2005

³¹ § 24 odst. 3, tamtéž

³² § 24 odst. 4, tamtéž

³³ § 25 odst. 1, tamtéž

³⁴ § 26 odst. 1, tamtéž

³⁵ § 26 odst. 2, tamtéž

³⁶ <http://www.dataschranky.cz/2011/download/prezentace/korbel.pdf>, s. 8

1.2.1 Nový správní řád

Jedná se o novou a moderní úpravu doručování nezávislou na starém správním řádu a občanském soudním řádu³⁷ obsahující 9 paragrafů ve společném ustanovení o doručování. Nový správní řád již stanoví doručující orgány, kterými jsou správní orgán sám, obecní úřad, policie ČR, obecní policie, provozovatel poštovních služeb s prioritním doručením prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky.³⁸ Teprve poté se doručuje prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.³⁹ Doručovat lze i jiným způsobem a na požádání i na elektronickou adresu sdělenou adresátem. Doručení na elektronickou adresu musí adresát potvrdit zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy.⁴⁰ *„Doručování písemnosti na elektronickou adresu je vázán na výslovný a kvalifikovaný projev vůle adresáta, že mu byla písemnost doručena.“*⁴¹

Fyzické osobě se tedy doručuje na adresu pro doručování, na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na adresu trvalého pobytu, místa podnikání nebo na její elektronickou adresu.⁴² *„Účastník řízení nemá vůči správnímu orgánu nárok na to, aby mu správní orgán doručoval vždy písemnosti na adresu pro doručování nebo na elektronickou adresu, pokud o to účastník sám nepožádá. Ustanovení vyžaduje pro tyto případy splnění podmínky, aby způsob doručování mohl přispět k urychlení řízení, a aby to nevylučovala povaha věci.“*⁴³

Nový správní řád sjednotil dobu uložení písemnosti na 10 dnů. Po uplynutí desetidenní lhůty k vyzvednutí písemnosti, je-li to možné, se písemnost vloží do domovní schránky.⁴⁴ Adresátovi je dána možnost vyslovení neplatnosti doručení, prokáže-li, že si bez svého zavinění a z vážného důvodu nemohl písemnost vyzvednout.⁴⁵ Písemný doklad o doručení není striktně vyžadován, musí být doložen tehdy, je-li potřebný pro řízení. Pokud musí být doručení doloženo a nelze-li jej prokázat, je nutné doručit opakovaně.⁴⁶

³⁷ <http://www.dataschranky.cz/2011/download/prezentace/korbel.pdf>, s. 12

³⁸ § 19 odst. 1, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ § 19 odst. 2, tamtéž

⁴⁰ § 19 odst. 8, tamtéž

⁴¹ VEDRAL, Josef, HEXNEROVÁ, Ivana. *Správní řád komentář*. 1. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 171

⁴² § 19 odst. 3, § 20 odst. 1, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ VEDRAL, Josef, HEXNEROVÁ, Ivana. *Správní řád komentář*. 1. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 164

⁴⁴ § 23 odst. 4, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ § 24 odst. 2, tamtéž

⁴⁶ § 19 odst. 6, tamtéž

Novelu správního řádu považuji za zdařilou. Vyhovuje dle mého názoru současným požadavkům doručování jak ze strany doručujících orgánů veřejné moci, tak ze strany adresátů. Ten, kdo má zřízenou datovou schránku, jistě ocení komfort nové formy doručování, její rychlost a efektivnost. V současné době již doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datových schránek adresátů výrazně převažuje před elektronickým doručením e-mailem, čímž odpadla povinnost potvrzovat doručení. Z vlastní zkušenosti ze strany zaměstnance orgánu veřejné moci mohu říci, že v případě většího počtu e-mailem doručených zpráv bylo dosti pracné a časově náročné pro osobu obsluhující elektronickou podatelnu potvrzovat přijetí každé doručené zprávy. Pokud adresát doručení nepotvrdí, je stále považováno za neúčinné. Adresáti mají ve srovnání s původním správním řádem a občanským soudním řádem od 1. 7. 2009 daleko širší možnost uplatnění svých práv, a to je jistě důvod ke spokojenosti.

1.3 Právní úprava v doručování po 1. 7. 2009 – shrnutí

Změna v doručování po 1. 7. 2009 se podstatně dotkla jak občanského soudního řádu, tak správního řádu. Občanský soudní řád však reagoval na zvýšené potřeby adresátů podstatně rychleji. Jednou z nových pozitivních možností bylo umožnění doručení prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, e-mailem již od r. 2003. Potvrzení přijetí e-mailem platí pro celou oblast justice a veřejné správy jednotně, což je jistě pro adresáta nevýhodné v porovnání s datovými schránkami. Na rozdíl od e-mailu jsou datové schránky uzavřeným zabezpečeným systémem s přesnějším a rychlejším přednosem dat. Je to systém garantovaný státem, který umožňuje komunikaci mezi datovými schránkami navzájem. Zaručuje odesílateli okamžité potvrzení o dodání jeho zprávy a systém zajišťuje automaticky potvrzení o doručení.

Mezi hlavní obsahové změny v právní úpravě doručování po 1. 7. 2009 patří sjednocení občanského soudního řádu, správního řádu a daňového řádu: „Doplnění dvou nových způsobů doručování (prostřednictvím datové schránky a účastníka řízení nebo jeho zástupce), změna zákonného pořadí způsobů doručování, princip povinné doručovací adresy kompenzovaný rozšířením možností volby adres pro doručování ze strany účastníka, sjednocení lhůt pro uložení a vznik fikce doručení (10 dnů), nový institut vhození do schránky, omezení možnosti vyslovení neúčinnosti doručení kvalifikovaným důvodem a zesouladění doručovacích postupů se správním a daňovým řádem.“⁴⁷

---

⁴⁷ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009, *Právní rozhledy*, 2009, s. 2

Jsem toho názoru, že zesouladění postupů v doručování dle občanského soudního řádu, správního řádu a daňového řádu je pro adresáta přínosem nejen hlediska přehlednosti, jednotnosti postupů a způsobů doručování, ale i z časového, ekonomického hlediska a zajištění komfortu. Zejména prioritní způsob doručování do datové schránky se po spuštění systému datových schránek bez větších problémů ujal, je funkční a stále se zdokonaluje. To, že platí jednotně v celém našem právním řádu, vnímám z pozice adresáta velmi pozitivně. Víím, že pokud budu mít zřízenou datovou schránku, bude mi do ní písemnost doručena ze strany soudu i orgánu veřejné moci. Pro občany, kteří hodně cestují a nebývají dlouhodobě k zastížení na adrese pro doručení, je to velká výhoda. Přihlašují-li se do datové schránky pravidelně, nemůže se jim stát, že se neseznámí s obsahem důležité písemnosti a neuplatní včas svá práva.⁴⁸ Zároveň na sebe berou zodpovědnost za doručení, a to je určitě velmi dobře. Mělo by být ve vlastním zájmu každého si písemnost vyzvednout, nevyhýbat se jejímu doručení a ušetřit si tak mnohé nepříjemnosti s tím spojené. Každý, kdo se nepřihlásí do datové schránky do 10 dnů od dodání datové zprávy do datové schránky, musí počítat s tím, že se písemnost považuje za doručenu.

Další pozitivem pro občana, který nemá zřízenou datovou schránku a ví předem, že mu má být doručena písemnost a nebude se v době doručení zdržovat na povinné doručovací adrese je skutečnost, že může požádat doručující orgán předem o doručení písemnosti na adresu, kde se bude zdržovat. Také zmocnění třetí osoby, která za adresáta může převzít písemnosti určené do vlastních rukou, je velkou výhodou.

Má vůbec doručování formou datových schránek nějakou negativní stránku? Jsem toho názoru, že ano. Přes všechna uvedená pozitiva datových schránek má dle mého mínění doručování prostřednictvím datových schránek také svou negativní stránku. Tou je skutečnost, že jejich funkčnost plně závisí na přístupu k elektrické síti a funkčnosti celého systému datových schránek. V případě, že dojde k výpadku elektrické sítě nebo k výpadku systému, není doručování do datových schránek možné. Pokud by k takové situaci došlo a měla by delšího trvání, muselo by se přistoupit k náhradnímu způsobu doručení dle příslušné procesní právní úpravy, aby nehrozila adresátovi újma z důvodu nedoručení. Další nevýhodou je možné spatřovat v tom, že elektronický podpis je platný jeden rok a poté se musí obnovit u zvolené certifikační autority včetně obnovení komerčního serverového certifikátu.

---

⁴⁸Ti, kdo mají zřízenou datovou schránku, se do ní ani nemusí pravidelně přihlašovat, stačí počkat na informativní SMS či e-mail, pokud mají takové upozornění na doručení datové zprávy předem nastaveno.

2 Evropský kontext zavedení elektronického podpisu a česká právní úprava

2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady o zásadách Společenství pro elektronické podpisy

Vzhledem k tomu, že jsme členským státem Evropské unie a musíme se řídit nejen českým právem, ale také právem Evropské unie, vychází stávající česká právní úprava elektronického podpisu ze **směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES o zásadách Společenství pro elektronické podpisy**.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy říká, že: „*Elektronická komunikace a obchod vyžadují „elektronické podpisy“ a související služby, které umožňují ověřování pravosti dat.*“⁴⁹ Pokud by existovaly rozdíly v předpisech členských států o právním uznání elektronických podpisů a o akreditaci poskytovatelů certifikačních služeb, mohlo by to znamenat vážnou překážku při uzavírání obchodu formou elektronické komunikace. Proto musí být jasně upraveny podmínky Společenství při používání elektronických podpisů, vedoucí k posílení důvěry v nové technologie a k jejich obecnému uznání.⁵⁰

Z uvedeného textu směrnice vyplývá jasný cíl, kterého mělo být dosaženo, a to zjednodušení a zrychlení postupů při obchodování v rámci Evropské unie, uznání pravosti a důvěryhodnosti dokumentů zasílaných v elektronické podobě s elektronickým podpisem s dokumenty v písemné podobě vlastnoručně podepsanými.

Směrnice nepožaduje harmonizaci vnitrostátních právních předpisů ani formu těchto předpisů. Zavádí používání elektronických podpisů mezi vnitrostátními správními orgány členských států a orgány Společenství a právní účinky elektronických podpisů jako záruku jednotného právního rámce Společenství. Pro zvýšení bezpečnosti stanoví použití zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném osvědčení. Z právního hlediska požaduje rovnocennost vlastnoručních podpisů s elektronickými.⁵¹

Z následného vývoje elektronické komunikace mezi členskými státy Evropské unie bylo zřejmé, že každý členský stát přistoupil k naplnění cílů této směrnice značně rozdílným

---

⁴⁹odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999, o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Úř. věst. L 13, 19. ledna 2000, str. 12 a násl.

⁵⁰ odst. 4, tamtéž

⁵¹ odst. 17, 19, 20, tamtéž

způsobem, co se týče právní úpravy, postupů a formátů elektronických podpisů. Pro vzájemnou komunikaci bylo nutné postupy po technické stránce sjednotit a zjednodušit.

2.2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu

Na základě požadavků týkajících se sjednocení a zjednodušení postupů reagovala Evropská unie přijetím mimo jiné další **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu**, která reaguje na potřebu zjednodušit postupy a formality, které jsou používány v přístupech při poskytování služeb.

Požaduje po členských státech postupy a formality pro přístup k poskytovaným službám, aby výkon služeb byl snadno proveditelný na dálku za pomoci elektronických prostředků a zjednotného kontaktního místa u příslušného orgánu.⁵² V České republice poskytuje veřejné správě rozsáhlé služby kontaktních míst Czech POINT Česká pošta, s. p. Její služby se neustále rozšiřují, zdokonalují zaváděním nových technologií.⁵³ Směrnice zároveň ukládá Komisi přijmout podrobná prováděcí pravidla směřující k usnadnění postupů pomocí elektronických prostředků mezi členskými státy a Společenstvím.⁵⁴

2.3 Rozhodnutí Komise Evropského parlamentu

V říjnu 2009 na základě požadavků obsažených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES vydává **Komise Evropské unie Rozhodnutí 2009/767/ES** (dále jen „Rozhodnutí“). V souladu s tímto Rozhodnutím mohou členské státy na základě posouzených rizik požadovat, aby poskytovatel služby používal zaručené elektronické podpisy založené na kvalifikovaném osvědčení. Pokud bude tato podmínka splněna, jsou členské státy povinny přijmout jakýkoli zaručený podpis založený na kvalifikovaném osvědčení.⁵⁵ Zároveň Rozhodnutí ukládá členským státům povinnost zveřejňovat „důvěryhodné seznamy“, které slouží k ověření, zda certifikát vydaný v členském státě Evropské unie jako kvalifikovaný je opravdu kvalifikovaným certifikátem. Zahraniční osoby si tak mohou ověřit důvěryhodnost českých kvalifikovaných certifikátů. Seznam adres všech

---

⁵² čl. 8, odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 376, 27. prosince 2006, str. 36 a násl.

⁵³ pozn. Kontaktní místa veřejné správy stanoví § 8a zákona 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů

⁵⁴ čl. 8, odst. 3, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 376, 27. prosince 2006, str. 36 a násl.

⁵⁵ Čl. 1 odst. 1 Rozhodnutí Komise 2009/767/ES ze dne 16. října 2009, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 274, 20. října 2009, s. 36 a násl.

publikovaných TSL členských států je zveřejněn Evropskou komisí v „seznamu TSL“ (LOTL – List of the Lists). Ten je dostupný v čitelné podobě na internetové adrese Ministerstva vnitra České republiky.⁵⁶ „Česká republika je prvním státem Evropské unie, kterému byl Evropskou komisí notifikován Trusted Services Lists (TSL).“⁵⁷ Toto prvenství v rámci členských států Evropské unie dokazuje připravenost celého elektronického systému datových schránek včetně vysoké úrovně informačních technologií a špičkových odborníků podílejících se na vývoji programů pro vytváření elektronických podpisů v České republice.

Vzájemná důvěra v elektronické podpisy mezi členskými státy je velice důležitá. Pokud by totiž mezi členskými státy existoval jakýkoliv projev nedůvěry v připojený elektronický podpis jakéhokoliv členského státu, např. k mezinárodní smlouvě nebo nedůvěry v poskytovatele kvalifikovaného osvědčení, neměla by elektronická komunikace mezi členskými státy vůbec smysl.

Dalším důležitým krokem k tomu, aby elektronická komunikace mezi členskými státy mohla fungovat, je její technická přístupnost. Každý z členských států používal při elektronické komunikaci jiné formáty u posílaných datových zpráv, které nemusely být akceptovatelné a čitelné v jiném členském státě. Proto bylo vydáno **Rozhodnutí Komise**, kterým se stanovují některé formáty zaručených elektronických podpisů. „*Cíl se omezuje na usnadnění ověřování elektronických podpisů, pokud jsou použity v originálech, ověřených kopiích nebo ověřených překladech, které mají poskytovatelé služeb předložit prostřednictvím jednotných kontaktních míst.*“⁵⁸

Součástí rozhodnutí je příloha, ve které jsou uvedeny specifikace pro zaručený elektronický podpis XML, CMS a PDF ve formátu BES nebo EPES jež má být technicky podporován přijímajícím členským státem. V případě použití jiného formátu musí členský stát Komisi oznámit možnosti ověření pro ostatní členské státy.⁵⁹

2.4 Základní pojmy dle zákona o elektronickém podpisu

Zákon o elektronickém podpisu byl přijat v souladu s právem Evropských společenství, tj. se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 199/93/ES ze dne 13. prosince 1999

---

⁵⁶ Oficiální stránky Ministerstva vnitra České republiky. Dostupné na:

<http://www.mvcr.cz/clanek/aktualni-situace-v-oblasti-uznavani-zahranicnich-kvalifikovanych-certifikatu.aspx>.

⁵⁷ tamtéž

⁵⁸ odst. 5 Rozhodnutí Komise 2011/130/EU ze dne 25. února 2011, kterým se stanoví minimální požadavky na přeshraniční zpracování dokumentů elektronicky podepsaných příslušnými orgány podle směrnice 2006/123/ES Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 53, 26. února. 2011, s. 66 a násl.

⁵⁹ čl. 1, odst. 1 tamtéž

o zásadách Společenství pro elektronické podpisy.⁶⁰ Vzhledem k mnohým technickým pojmům, které jsou v právní úpravě uvedeny a k jejich správnému pochopení, vycházím raději z přímých citací z textu zákonů.

Dle tohoto zákona se „**elektronickým podpisem** rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.“⁶¹ Ve skutečnosti můžeme říci, že elektronicky podepsaný dokument je totožný s vlastnoručně podepsanou listinou stejného obsahu. Rozdíl je v tom, že první z nich doručujeme elektronicky prostřednictvím datové schránky a druhý, například osobně nebo v zalepené obálce prostřednictvím doručujícího orgánu.

Elektronický podpis představuje velké číslo, k jehož zapsání se využívá kódování. Programy, které pracují s elektronickými podpisy a provádějí ověření elektronicky doručенého dokumentu, zobrazují uživatelům výsledek ověření v programu Adobe Reader.⁶² Elektronický podpis se připojuje k dokumentům v elektronické podobě a takto je připraven k odeslání příslušnému adresátovi. Pokud by došlo k porušení integrity, tj. neporušenosti obsahu datové zprávy od okamžiku podpisu či označení dokumentu, adresát přijímající datovou zprávu by po jejím otevření ihned zjistil porušení dokumentu avizováním chyby programem Adobe Reader. Elektronický podpis je určen pouze fyzickým osobám, nikoli právníckým osobám. Je to srovnatelné jako u vlastnoručního podpisu. Podepsat se může jen fyzická osoba.⁶³ Fyzická, tedy podepisující osoba, vyjadřuje výslovný souhlas s obsahem dokumentu.

*„Zaručený elektronický podpis je jednoznačně spojen s podepisující osobou, umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě, byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou, je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat“.*⁶⁴ Zároveň nám poskytuje záruku zvanou nepopíratelnost či neodmítnutelnost, což znamená, že osoba, která dokument podepsala, nemůže popřít, že právě ona sama podpis vytvořila.⁶⁵

---

⁶⁰ § 1 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ § 2 písm. a), tamtéž

⁶² PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, Praha: vydal CZ.NIC, z. s. p. o., 2011. 29 s.

⁶³ tamtéž, 34 s.

⁶⁴ § 2 písm. b) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, Praha: vydal CZ.NIC, z. s. p. o., 2011. 31 s.

Elektronická značka je ve své podstatě také elektronickým podpisem s tím rozdílem, že je jednoznačně spojena s **označující** osobou pomocí prostředků pro vytváření elektronických značek. Jakoukoli následnou změnu dat je možné zjistit stejně jako u elektronického podpisu pomocí programu Adobe Reader.⁶⁶ Označující osoba, například advokátní koncipient, která dokument označuje za právnickou osobu, označí dokument elektronickou značkou, nikoliv elektronickým podpisem. Elektronická značka je vytvářena strojově, programem bez přímé účasti člověka.⁶⁷

V oblasti veřejné zprávy je akceptován pouze uznávaný elektronický podpis nebo značka založené na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Uznávaný elektronický podpis je silnější než zaručený elektronický podpis, klade přísné požadavky na zjištění a vyjádření identity toho, kdo je podepsanou osobou.

*„Datovou zprávou jsou elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na technických nosičích dat, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou, také data uložená na technických nosičích ve formě datového souboru“.*⁶⁸ Obsahem datové zprávy je doručovaný dokument, ne vždy musí být opatřen zaručeným elektronickým podpisem nebo elektronickou značkou a doručuje se prostřednictvím datové schránky. **„Poskytovatelem certifikačních služeb je fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která vydává certifikáty, vede jejich evidenci a poskytuje další služby spojené s elektronickými podpisy.“**⁶⁹ **„Kvalifikovaným poskytovatelem certifikačních služeb je poskytovatel certifikačních služeb, který vydává kvalifikované certifikáty nebo kvalifikované systémové certifikáty nebo kvalifikovaná časová razítka nebo prostředky pro bezpečné vytváření elektronických podpisů.“**⁷⁰ **„Akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb je poskytovatel certifikačních služeb, jemuž byla udělena akreditace podle tohoto zákona.“**⁷¹ Akreditaci uděluje na žádost kvalifikované certifikační autority po splnění zákonných požadavků stát.

„Kvalifikované časové razítko je datová zpráva, kterou vydal kvalifikovaný poskytovatel certifikačních služeb a která důvěryhodným způsobem spojuje data v elektronické podobě s časovým okamžikem, a zaručuje, že uvedená data v elektronické

⁶⁶ § 2 písm. c) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, Praha: vydal CZ.NIC, z. s. p. o., 2011. 34 s.

⁶⁸ § 2 písm. d) zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁹ § 2 písm. h), tamtéž

⁷⁰ § 2 písm. i), tamtéž

⁷¹ § 2 písm. j), tamtéž

*podobě existovala před daným časovým okamžikem.*⁷² Časové razítko je také elektronickým podpisem. Je to ale podpis obsahující skutečně zaručený nepopiratelný údaj o čase jeho vzniku a zároveň zaručuje neporušitelnost dokumentu. Časové razítko vzniká strojově (tedy označením elektronickou značkou) generováním v reálném čase. Je slabší než kvalifikované časové razítko, které vydává akreditovaná certifikační autorita. Mezi kvalifikované poskytovatele časových razítek, kteří mají státní akreditaci patří: společnosti PostSignum, I.CA a eIdentity. Časové razítko prodlužuje životnost dokumentu o 5 až 6 let na rozdíl od dokumentu podepsaného jen elektronickým podpisem bez oražení časovým razítkem. V tomto případě je dokument platný jeden rok od vydání nebo prodloužení stávajícího elektronického podpisu. Praxe je taková, že osoba, která chce opatřit dokument časovým razítkem, jej musí zaslat přes internet poskytovateli certifikačních služeb. Ten provede otisk dokumentu časovým razítkem spolu s označením elektronickou značkou a stejnou cestou jej zašle žadateli zpět. V žádném případě poskytovatel časového razítka nijak nezasahuje do obsahu dokumentu, jen potvrzuje, že v okamžiku oražení časovým razítkem dokument již existoval.

2.5 Základní pojmy dle zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů *„upravuje elektronické úkony státních orgánů, orgánů územních samosprávních celků, Státního pozemkového úřadu, státních fondů, zdravotních pojišťoven, Českého rozhlasu, České televize, samosprávných komor zřízených zákonem, notářů a soudních exekutorů (dále jen orgán veřejné moci) vůči fyzickým osobám a právnickým osobám, elektronické úkony fyzických osob a právnických osob vůči orgánům veřejné moci a elektronické úkony mezi orgány veřejné moci navzájem prostřednictvím datových schránek, dodávání dokumentů fyzických osob a právnických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob prostřednictvím datových schránek, informační systém datových schránek, autorizovanou konverzi dokumentů.*⁷³ *„Tento zákon se nevztahuje na dokumenty, které obsahují utajované informace“.*⁷⁴

---

⁷² §2 písm. r), zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁷³ §1 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁴ § 1 odst. 2 tamtéž

Přijetím zákona je možné již fakticky provádět vůči veřejné správě elektronické úkony pocházející od fyzických a právnických osob či naopak bez využití jiného zákonem stanoveného způsobu doručení. Jedná se tedy již o skutečné naplnění zákona, tj. spuštění provozu datových schránek s účinností od 1. července 2009 a o připravenost celého systému datových schránek v rámci České republiky v ostrém provozu.

„Datová schránka je elektronické úložiště datových zpráv určené k doručování.“⁷⁵
„Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra.“⁷⁶

Dále dle tohoto zákona zřídí ministerstvo bezplatně datovou schránku fyzické osobě, podnikající fyzické, právnické osobě i orgánu veřejné moci, z toho fyzické a podnikající fyzické osobě na žádost do tří pracovních dnů od podání žádosti. Datovou schránku daňového poradce, insolvenčního správce a advokáta zřídí ministerstvo bezodkladně po zjištění jejich zápisu do evidence, kterou stanoví zákon. Právnické osobě zřízené zákonem zřídí ministerstvo datovou schránku bezodkladně po jejím vzniku. Právnickým osobám zapisujícím se do obchodního rejstříku je zřízena bezodkladně po provedení zápisu. Obdobně zřídí ministerstvo datovou schránku orgánu veřejné moci bezodkladně po jeho vzniku a soudním exekutorům a notářům až po zapsání do evidence, kterou stanoví zákon.⁷⁷

„Fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky fyzické osoby.“⁷⁸ V praxi to znamená, že každá fyzická osoba může mít zřízenou jen jednu datovou schránku. Avšak v případě, že fyzická osoba jako občan má zřízenou datovou schránku a zároveň jedná za právnickou osobu nebo je fyzickou osobou podnikající, která má zřízenou datovou schránku, může mít taková osoba zřízeny datové schránky dvě. K identifikaci datové schránky slouží identifikátor. Nedá se zaměnit s žádným jiným identifikátorem. Ke zřízení datové schránky dojde na základě žádosti podané Správci, tj. Ministerstvu vnitra, buď na kontaktním místě veřejné správy, kterým je pracoviště Czech POINTu nebo musí být vyplněn elektronický formulář žádosti podepsaný zaručeným elektronickým podpisem a odesláný na elektronickou adresu e-podatelny Správce. Poslední možností je vyplnit formulář žádosti, vytisknout jej, nechat si ověřit podpis a poté zaslat prostřednictvím pošty Správci systému.

K přístupu do datové schránky dle zákona je oprávněna fyzická či podnikající fyzická osoba nebo osoba jimi pověřená, u právnické osoby je to statutární orgán nebo jeho člen

---

⁷⁵ § 2 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁶ § 2 odst. 2, tamtéž

⁷⁷ § 3,4,5,6, tamtéž

⁷⁸ § 3 odst. 2, tamtéž

či vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby včetně jimi pověřené fyzické osoby. U orgánu veřejné moci je to vedoucí tohoto orgánu a fyzická osoba jím určená.⁷⁹ **Z těchto ustanovení zákona ohledně přístupu do datové schránky vyplývá srovnatelnost právních účinků doručování do vlastních rukou.**

„Osoba oprávněná k přístupu do datové schránky se do ní přihlašuje prostřednictvím přístupových údajů.“⁸⁰ Každé osobě oprávněné k přístupu do datové schránky, zašle ministerstvo přístupové údaje do vlastních rukou. V momentě prvního přihlášení se osoby, do 15ti dnů po obdržení přístupových údajů, je datová schránka zpřístupněna. Přihlašování do datové schránky se děje prostřednictvím služby MojeID, která je provozována na adrese <http://mojeid.cz>. Osoba se může přihlásit buď jménem a heslem nebo uživatelským certifikátem, který si musí nejdříve zaregistrovat u služby MojeID. Systém funguje stejně jako, např. placení za použití platební karty nebo při přihlašování se k internetovému bankovníctví.

Zákon také umožňuje **znepřístupnění** datové schránky zemřelé osobě, uvedené v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, zbavené nebo omezeně zbavené způsobilosti k právním úkonům, osobě vzaté do vazby, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochrany zdraví lidu.⁸¹ Zákon opravňuje ministerstvo k **zneplatnění** přístupových údajů neprodleně po oznámení osoby, při ztrátě přístupových údajů a zároveň zašle nové přístupové údaje.⁸² „*Informační systém datových schránek je informačním systémem veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživatelích.*“⁸³ „*Provozovatelem informačního systému datových schránek je držitel poštovní licence.*“⁸⁴ Správce a provozovatel společně zajišťují bezpečnost informačního systému datových schránek.⁸⁵ Česká pošta, s. p. byla vybrána jako provozovatel systému datových schránek mimo veřejnou soutěž, než jak zněl původní návrh zákona. Nakonec byla vybrána prostřednictvím pozměňovacího návrhu zejména z důvodu dobře fungující organizovanosti podniku a hlavně proto, že pokrývá území celé České republiky.

Znepřístupnit datovou schránku lze stejným způsobem, jakým byla datová schránka na žádost zřízena, tedy na kontaktním místě veřejné správy (pracoviště Czech POINT) nebo odesláním žádosti podepsané zaručeným elektronickým podpisem Správci na e-podatelnu

⁷⁹ § 8 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ § 9, tamtéž

⁸¹ § 11 odst. 1 a) b) c), tamtéž

⁸² § 12 odst. 1, tamtéž

⁸³ § 14 odst. 1, tamtéž

⁸⁴ § 14 odst. 2, tamtéž

⁸⁵ § 14 odst. 5, tamtéž

či odesláním žádosti s ověřeným podpisem poštou a čtvrtou možností je odeslání žádosti přímo do datové schránky Správce. Zde je třeba si uvědomit skutečnost, že subjekty, které mají zřízenou datovou schránku povinně, nemohou požádat o její znepřístupnění.

Datovou zprávou se dle tohoto zákona označují: „*Dokumenty orgánů veřejné moci doručované prostřednictvím datové schránky, úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky a dokumenty fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob dodávané prostřednictvím datové schránky mají formu datové zprávy.*“⁸⁶

Ne všechny dokumenty je možné zaslat do datové schránky. Jedná se o dokumenty ve formátech, které nejsou podporovány systémem datových schránek a nelze je zkonvertovat. Může se jednat o dokumenty s plastickým textem, s otiskem plastického razítka, o zvukový záznam či zvukově obrazový záznam, dokumenty opravované škrty zeslabujícími jeho věrohodnost, ale především dokumenty, které jsou jedinečné. Jedná se například o občanský průkaz, zbrojní pas, cestovní doklad, losy, šeky, směnky i geometrické plány, se kterými se běžně setkávají pracovníci katastrálních úřadů.

„Konverzí se rozumí

- a) *úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru (dále jen „dokument obsažený v datové zprávě“), ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo*
- b) *úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.*“⁸⁷

*„Dokument, který provedením konverze vznikl (dále jen výstup) má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl (dále jen vstup).“*⁸⁸

Výhodou konverze v praxi je, že dokument, který například nemáme původně vytvořený a uložený ve svém počítači a máme jej k dispozici pouze v listinné podobě vlastnoručně podepsaný, lze poměrně jednoduše za pomoci konverze zaslat prostřednictvím datové schránky v případě, že je třeba jej doručit správnímu orgánu jako podklad pro vydání rozhodnutí. Pomocí snímacího zařízení dokument převedeme z dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě (do elektronické podoby). Aby byl dokument

---

⁸⁶ § 19 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁷ § 22 odst. 1, tamtéž

⁸⁸ § 22 odst. 2, tamtéž

plnohodnotný, musí k němu být připojena ověřovací doložka (viz obrázek)⁸⁹, která obsahuje název toho, kdo konverzi provedl, pořadové číslo konverze vedené v evidenci provedených konverzí, údaj o ověření shody obsahu výstupu a vstupu, počet listů, datum vyhotovení, podpis vstupu uznávanou elektronickou značkou subjektu nebo platným elektronickým podpisem, číslo kvalifikovaného certifikátu, obchodní firmu akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který razítko vydal, otisk úředního razítka, jméno a příjmení osoby,

Ověřovací doložka konverze do dokumentu v listinné podobě   Ověřuji pod pořadovým číslem 43765031-28729-130129012308, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v elektronické podobě do podoby listinné, se shoduje s obsahem dokumentu, jehož převedením vznikl.   Výstup v listinné podobě se skládá z 3 listů (stránek textu včetně konverzní doložky).   Vstupující dokument obsažený v datové zprávě (pdf dokument) byl platně podepsán zaručeným elektronickým podpisem. Kontrola platnosti elektronického podpisu byla ověřena dne 29.01.2013 v 01:23:07. Elektronický podpis - číslo certifikátu 00 13 73 5D, který vydal akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb PostSignum Qualified CA 2, Česká pošta, s.p. [IČ 47114983] pro JUDr. Dalimil Mika, Exekutorský úřad Klatovy, JUDr. Dalimil Mika, soudní exekutor [IČ 71238573]. Elektronický podpis nebyl označen platným časovým razítkem.   Tato doložka byla vyhotovena aplikací zákona č. 300/2008 Sb. a dle vyhlášky č. 193/2009 Sb. prostřednictvím elektronické aplikace systému kontaktních míst veřejné správy.   Ověřující osoba: Petr Havelka   Soudní exekutor JUDr. Dalimil Mika, LL.M. dne 29.01.2013   43765031-28729-130129012308   Podpis ověřující osoby: .....   Tuto skutečnost můžete ověřit v úložišti ověřovacích doložek (https://www.czechpoint.cz/overovacidolozky) Autorizovanou konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.   Kontrola platnosti elektronického podpisu zahrnuje: - ověření platnosti elektronického podpisu - ověření platnosti elektronického podpisu bylo provedeno vůči aktuálnímu zveřejněnému seznamu zneplatněných kvalifikovaných certifikátů. - ověření integrity dokumentu - dokument po aplikaci elektronického podpisu nebyl změněn

která konverzi provedla. Při konvertování dokumentů používáme také vodoznak, který slouží jako ochrana proti pozměňování.

„Konverzi na žádost provádějí kontaktní místa veřejné správy a advokáti za podmínek stanovených jiným právním předpisem a konverzi z moci úřední provádějí orgány veřejné

⁸⁹ § 25 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

*moci pro výkon své působnosti.*⁹⁰ Smysl konverze ze strany orgánu veřejné moci je spatřován i v tom, že pokud příslušné orgány chtějí, mohou tímto způsobem vést celý spis v elektronické podobě. Subjekt, který konverzi provádí je povinen vést evidenci provedených konverzí.⁹¹ Česká pošta, s. p. provádí konverzi na přání zákazníka jak z listinné do elektronické podoby (výstup poskytuje na CD), tak z elektronické do listinné podoby, kdy si zákazník může přinést CD, USB flash disk nebo poslat elektronický dokument přímo ze své datové schránky.

A co je dle zákona považováno za „**okamžik doručení**“? Tímto klíčovým a důležitým okamžikem je dle zákona moment, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má oprávněný přístup k dodanému dokumentu.⁹² Nepřihlásí-li se oprávněná osoba do datové schránky do 10 dnů ode dne dodání dokumentu, považuje se za doručení posledním dnem této lhůty.⁹³ V tomto případě se jedná o náhradní doručení fikcí. Zákon ani procesní předpis však nestanoví, kdy je doručeno orgánu veřejné moci datovou schránkou. Touto problematikou se zabýval Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 9 Afs 28/2010-79.

2.5.1 Usnesení Nejvyššího správního soudu

Nejvyšší správní soud se zabýval kasační stížností podanou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), ve které se žalovaný Krajský úřad Zlínského kraje (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku krajského soudu, kterým bylo pro vady zrušeno jeho rozhodnutí. Věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Krajský soud předložil Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost stěžovatele s poznámkou, že nebyla podána včas. Nejvyšší správní soud posuzoval včasnost kasační stížnosti dle relevantní právní úpravy obsažené v procesních předpisech dle právní úpravy § 42 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dle odst. 1 soud doručuje do datové schránky) a dle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů upravující doručování do datové schránky, umožňuje-li to povaha dokumentu.

Dle § 17 odst. 3 zákona 300/2008 Sb. je dokument, který byl soudem prostřednictvím datové schránky odeslán a dodán do datové schránky adresáta, doručení okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má přístup k dodanému dokumentu. Z faktického hlediska se dodáním do datové schránky rozumí okamžik, od kterého je datová zpráva dostupná v datové schránce příjemce zprávy. Krajský soud postupoval v souladu

---

⁹⁰ § 23 odst. 1 a 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

⁹¹ § 26 odst. 3, tamtéž

⁹² § 17 odst. 3 tamtéž

⁹³ § 17 odst. 4 tamtéž

s citovaným právním předpisem a odeslal stěžovateli rozsudek do datové schránky. Na doručence ze systému datových schránek je vyznačeno, že rozsudek byl stěžovateli dodán do datové schránky dne 9. 2. 2010 a jako den doručení je na ní vyznačeno datum 10. 2. 2010. Den, který určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti, byl den 10. 2. 2010. Stěžovatel krajskému soudu zaslal kasační stížnost proti rozsudku také prostřednictvím datové schránky. Nejvyšší správní soud posuzoval okamžik rozhodný pro posouzení včasnosti, kdy písemnost doručuje orgán veřejné moci v postavení účastníka řízení vůči soudu prostřednictvím datové schránky. Dospěl k závěru, **že toto podání se považuje za doručené okamžikem dodání datové zprávy do datové schránky soudu, nikoliv až okamžikem přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, jak stanoví § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.** Lhůta stanovení soudním řádem správním, výzvou nebo rozhodnutím soudu je zachována, bylo-li podání učiněné vůči soudu prostřednictvím datové schránky nejpozději poslední den této lhůty dodáno ve formě datové zprávy do datové schránky soudu (§ 40 odst. 4. soudního řádu správního). V detailu zprávy z datové schránky je uvedeno, že zpráva byla soudu dodána dne 25. 2. 2010 v 12:02:34, tedy již po uplynutí zákonné dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána opožděně, a proto ji odmítl.⁹⁴

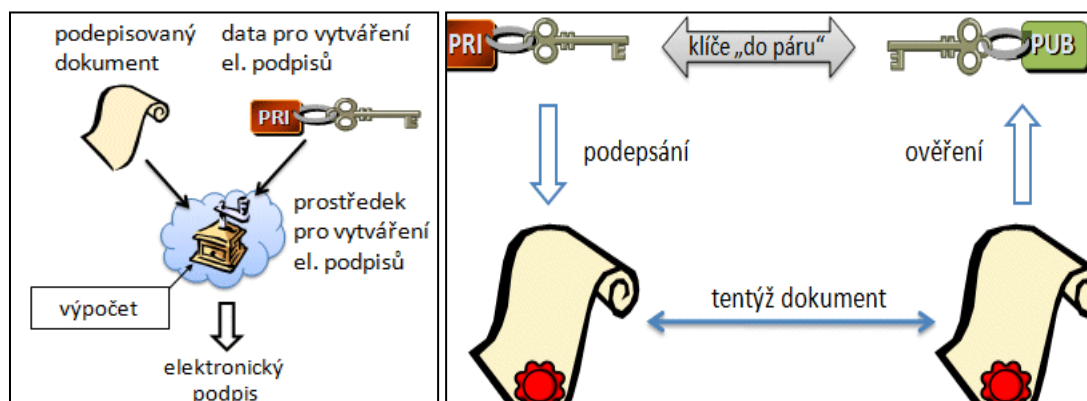
⁹⁴ usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. července, sp. zn. 9 Afs 28/2010-79

3 Elektronický podpis z pohledu práva

Abychom lépe porozuměli práci s elektronickými podpisy, musíme si přiblížit i technickou stránku vytváření elektronických podpisů, jak vznikají, jejich druhy, jak se ověřují, co se rozumí pod pojmy „integrita dokumentu“, „revokace dokumentu“, „certifikát“ a „hash“.

3.1 Vytváření elektronických podpisů, pojem revokace, certifikát, akreditované certifikační autority

V podkapitole 2.4 jsem uvedla, že elektronický podpis je hodně velké číslo „a vytvoření elektronického podpisu je vlastně vypočítáním tohoto čísla.“⁹⁵ Vypočítané číslo (elektronický podpis) vychází zároveň i z obsahu dokumentu. Pro lepší představu, jak souvisí podpis s dokumentem, vychází pan František Peterka, autor knihy „Báječný svět elektronického podpisu“ z představy kafemlýnku (1), „kdy musí jít o výpočet, který provádí prostředek pro vytváření elektronických podpisů a jeho vstupem (tj. daty na jeho vstupu, které jsou při výpočtu zpracovávány) bude jak soukromý klíč (data pro vytváření elektronických podpisů), tak i samotný podepsaný dokument.“⁹⁶ Pokud si sami pro sebe učiníme představu kafemlýnku, dospějeme jistě k závěru, že elektronický podpis neexistuje samostatně, ale jen v závislosti s podepsaným dokumentem. Při vytváření a ověřování platnosti podpisu používáme dva druhy klíčů. Jeden je soukromý klíč, který je náš a využívá se při tvorbě elektronického podpisu. Je důležité jej střežit a nikomu ho neposkytovat, protože nás jednoznačně identifikuje. Současně předejdeme tomu, aby se někdo místo nás podepsal. Druhým klíčem je veřejný klíč, za pomoci kterého je ověřována platnost elektronického podpisu a zároveň umožňuje příjemci zjistit, komu podpis vlastně patří. Oba klíče musí být do páru pro podepsání na jedné straně a ověření podpisu na straně druhé.⁹⁷ (2)

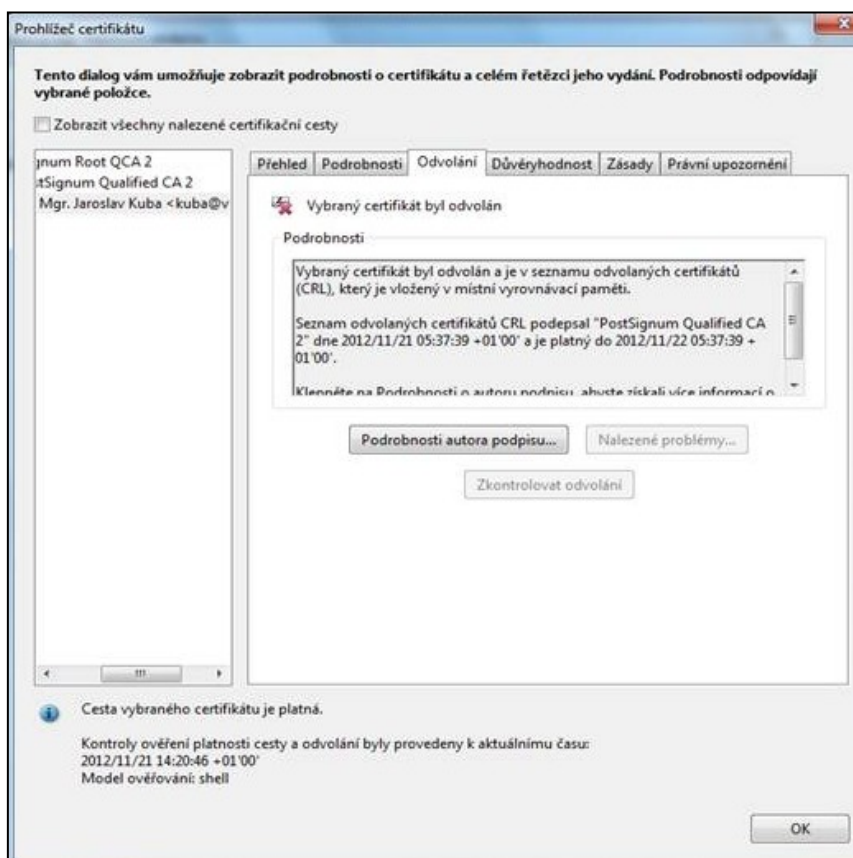

⁹⁵ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ.NIC, z. s. p. o., 2011. 69 s.

⁹⁶ tamtéž

⁹⁷ tamtéž, s. 89

Pojem **revokace** souvisí se soukromým klíčem. V případě, že by nám soukromý klíč někdo zcizil nebo se mu podařilo si jej okopírovat, byl by to problém. Tato osoba by se mohla podepisovat namísto vlastníka soukromého klíče. Další situací, která může nastat, je když úředník, kterému byl vystaven konkrétní certifikát, na jehož základě podepisuje dokumenty elektronickým podpisem, změní zaměstnání, odejde do důchodu či na mateřskou dovolenou. Certifikát přestává plnit funkci, ke které byl vystaven. V takových případech je možné **revokovat**, což znamená certifikát odvolat nebo předčasně zneplatnit, a to u příslušného certifikační autority, která certifikát vydala (viz obrázek).⁹⁸ Každá certifikační autorita vede na webu seznam zneplatněných certifikátů, ve kterém se dá bez problémů zjistit, zda došlo k zneplatnění certifikátu. Existuje zde menší problém. Chceme-li si zjistit informaci o předčasně odvolaném certifikátu, je to možné u příslušné certifikační autority. Každá certifikační autorita vede seznam revokovaných (zneplatněných) certifikátů v tzv. CRL seznamu. Certifikační autority aktualizují seznam revokovaných certifikátů v rozmezí každých 12 až 24 hodin.⁹⁹ Ověřujeme-li zneplatnění certifikátu v čase před aktualizací seznamu, nemusí být aktualizované a tudíž věrohodné. Je tedy žádoucí si pár hodin počkat a provést ověření až po následné aktualizaci.

⁹⁸ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 96 s.

⁹⁹ e-Identity aktualizuje seznam každých 12 hodin, PostSignum a I.CA aktualizují seznam jednou za 24 hodin

Certifikát poskytuje záruku v tom, že nám říká, komu patří veřejný klíč. Veřejný klíč je do certifikátu vložen. Certifikát rovněž stvrzuje osobu, která je výhradním držitelem soukromého klíče. Rozlišujeme certifikáty kvalifikované (osobní a systémové) a komerční. Komerční certifikáty nejsou v zákoně uvedeny a nejsou uznávány v oblasti veřejné správy. Význam i pro veřejnou správu mají ale komerční serverové certifikáty, které mohou být vystaveny i organizačním složkám státu a používají se k identifikaci a autentizaci webových serverů vůči jejich klientům a pro bezpečnou komunikaci mezi klienty a servery pomocí protokolu SSL/TLS.¹⁰⁰

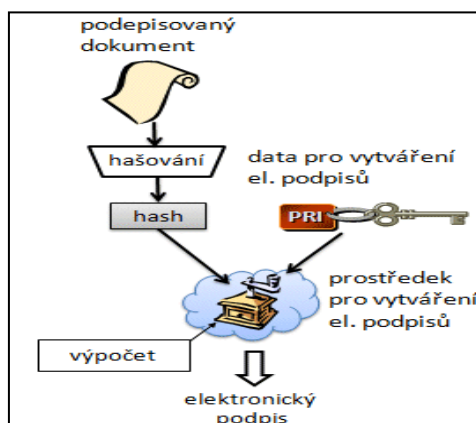
V oblasti veřejné správy používáme kvalifikované certifikáty, které vydává pouze kvalifikovaná certifikační autorita, která získala akreditaci od státu, tzn., že stát prověřil splnění veškerých požadavků v souladu se zákonem. V České republice máme tři akreditované certifikační autority, a to PostSignum, I.CA (První certifikační autorita) a eIdentity.

---

¹⁰⁰ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011.124 s.

3.2 Integrita podepsaného dokumentu, hašovací funkce

Pojem „integrita dokumentu“ souvisí se změnou obsahu dokumentu. Kdybychom provedli nějakou změnu v obsahu podepsaného dokumentu, podpis ani vypočítané číslo by se již neshodovaly. Tím, že elektronický podpis souvisí s obsahem dokumentu, je zajištěna integrita, tj. rozpoznatelnost případné změny obsahu. Každý dokument má jiný podpis. Existují však „tzv. kolizní dokumenty, které jsou jiné (než daný dokument), ale mají stejnou hodnotu podpisu (jako daný dokument).“¹⁰¹ S pojmem „kolizní dokumenty“ souvisí „hašovací funkce.“ Princip hašování je založen na tom, „že z něčeho většího se stává něco menšího“¹⁰²(viz obrázek).

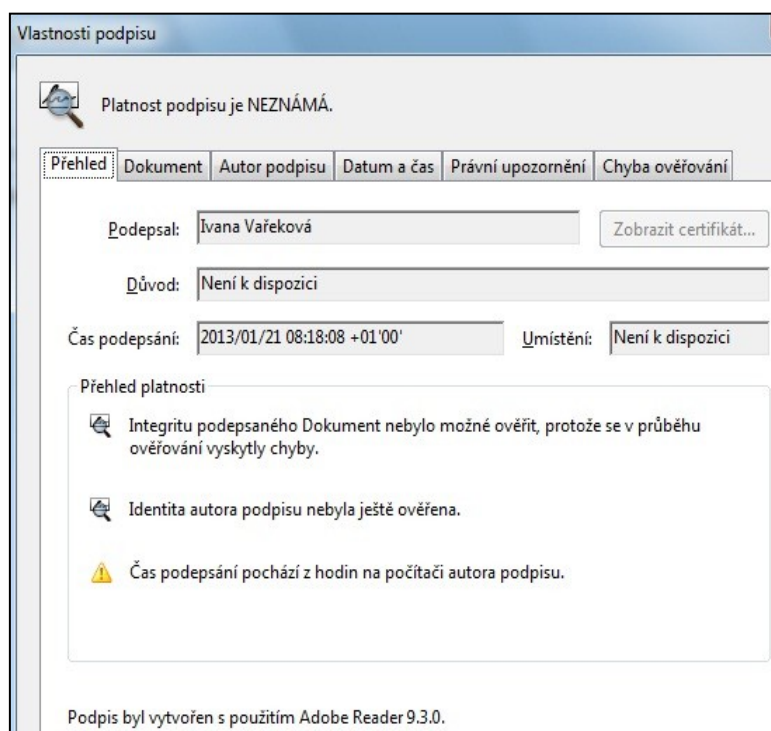
V reálu budou existovat navzájem odlišné dokumenty, jejichž zmenšeniny, čili otisky-haše, budou stejné. Jedná se o zmenšování, kdy se při podpisu dokumentu elektronickým podpisem vytvoří nejprve otisk dokumentu, hash - zmenšenina a ta se poté podepíše.¹⁰³ Zpočátku se používala hašovací funkce SHA-1, nyní se používá dokonalejší a bezpečnější funkce SHA-2. V praxi se setkáváme s odlišnými dokumenty, které budou mít stejné zmenšeniny-otisky a tentýž elektronický podpis. Tomu, aby se zabránilo zneužití spočívající v nalezení kolizního dokumentu, je zabráněno velice složitým výpočtem čísla. Číslo bychom vypočítali až za několika stovek let. Je-li hašovací funkce správně navržena, musí zaznamenat sebemenší změnu výchozího dokumentu a nový otisk se musí odlišovat od původního

¹⁰¹ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 69 s.

¹⁰² tamtéž, s. 71

¹⁰³ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011, s. 71

otisku.¹⁰⁴ Tímto způsobem je zajištěna integrita neboli rozpoznatelnost změny obsahu dokumentu (viz obrázek).

3.3 Důvěryhodnost elektronických podpisů a certifikátů

Jaký je rozdíl mezi zaručeným a uznávaným elektronickým podpisem? Nejméně důvěryhodný je zaručený elektronický podpis a nejvíce důvěryhodný je uznávaný elektronický podpis. Již víme, že: „Zaručený podpis je založený na certifikátu s využitím páru asymetrických klíčů (soukromého při samotném podepisování a veřejného při ověřování) a s určením identity podepsané osoby pomocí certifikátu.“¹⁰⁵ Problém je v tom, že podepisující osoba, tedy ta, která vlastní soukromý klíč musí ve skutečnosti existovat, nemůže být vymyšlená naší fantazií nebo třeba zemřelá. U certifikátu se zaručeným podpisem máme zajištěnu pouze integritu dokumentu, ale ne skutečnost, že podpis vytvořila a podepsala skutečně žijící osoba. Z tohoto důvodu zaručený podpis **není právně závazný**. Chybí mu jedna důležitá vlastnost zmíněná již v podkapitole 2.4, tzv. nepopiratelnost (možnost popření vytvoření podpisu). Z tohoto důvodu nemůže být zaručený elektronický podpis právně závazný. Právní závaznost se u zaručeného podpisu odráží i u samotného

¹⁰⁴ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 73 s.

¹⁰⁵ tamtéž, s. 116

certifikátu, který není kvalifikovaný. Může si ho vystavit kdokoliv. Technicky jsou zaručený a uznávaný elektronický podpis stejné, rozdíl je jen v požadavcích kladených na certifikát.

Nejdůvěryhodnějším podpisem je uznávaný elektronický podpis, který je založený na kvalifikovaném certifikátu, proto splňuje všechny zákonné požadavky a je ve všech směrech uznáván orgány veřejné moci. Je-li zaručený elektronický podpis „*vytvářen či ověřován pomocí bezpečného prostředku pro vytváření elektronických podpisů, resp. bezpečného prostředku pro ověřování elektronických podpisů,*“¹⁰⁶ hovoříme o kvalifikovaných elektronických podpisech. Z pohledu práva oba tyto podpisy, jak kvalifikovaný tak uznávaný, jsou na stejné úrovni, poskytují vysokou úroveň důvěryhodnosti a můžeme je považovat jako rovné vlastnoručnímu podpisu. Bezpečný prostředek pro vytváření a ověřování elektronických podpisů souvisí s hardwarovým zařízením. Příkladem takového zařízení je „*čipová karta Starcos 3.0, kterou svým zákazníkům v ČR distribuuje I. CA. Ministerstvo vnitra ČR ji v červenci 2010 certifikovalo jako prostředek pro bezpečné vytváření elektronických podpisů, a to jako první v ČR.*“¹⁰⁷ Na kvalifikované certifikáty je kladena vyšší náročnost plynoucí ze zákona. Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb jej vydá existujícímu subjektu na žádost. Kvalifikované certifikáty dělíme na osobní (používají se k šifrování, podepisování a autentizaci osoby), které jsou vystaveny existujícím fyzickým osobám, zaměstnancům veřejné správy či zaměstnancům justice, podnikajícím i nepodnikajícím fyzickým osobám a na kvalifikované systémové certifikáty. Ty se vystavují fyzickým a právnickým osobám a organizačním složkám státu.¹⁰⁸ Jak vlastně poznáme, že se jedná o kvalifikovaný certifikát? Jednoduše. „*Kvalifikovaný certifikát musí mít v sobě napsáno, že je kvalifikovaný.*“¹⁰⁹ Chceme-li zjistit, o jaký druh certifikátu se jedná, otevřeme si podepsaný dokument, klikneme si na položku „vlastnosti podpisu“, dále na „zobrazit certifikát“ a ve vnitřní položce „zásady certifikátu“ získáme informace o tom, zda je certifikát kvalifikovaný a o jaký druh certifikátu se jedná (viz obrázek).

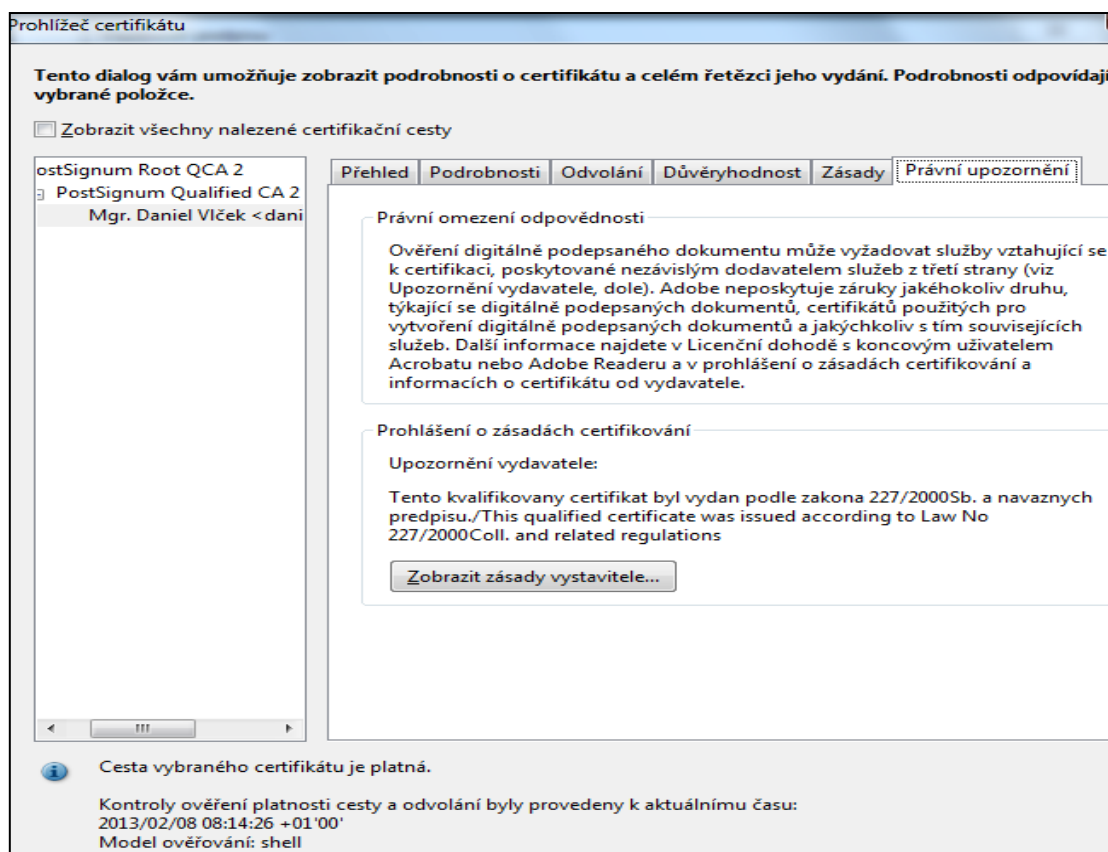
---

¹⁰⁶ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 129 s.

¹⁰⁷ tamtéž, s. 130

¹⁰⁸ tamtéž, s. 123

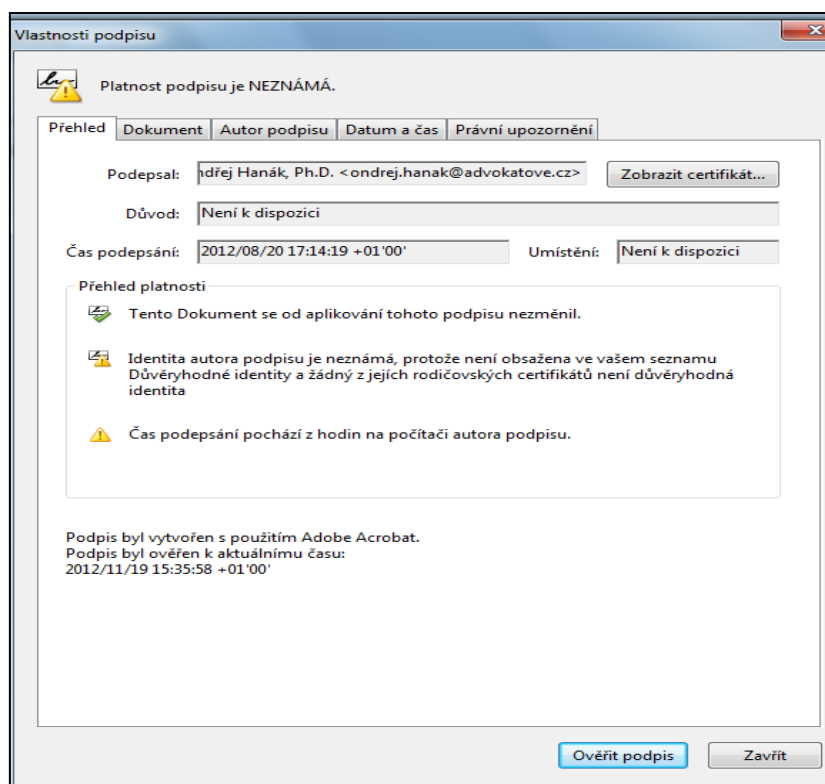
¹⁰⁹ tamtéž, s. 127

V praxi si musíme dávat dobrý pozor na to, jestli se jedná o zaručený nebo uznávaný podpis. Za vyhodnocení podpisu neseme zodpovědnost a případná chyba by pro nás mohla mít nepříjemné následky. S rozpoznáním druhu podpisu nám pomůže nejen druh certifikátů, ale i program Adobe Reader, který podpis vyhodnocuje a zobrazuje nám stav platnosti elektronického podpisu ihned po otevření dokumentu. Aby používaný program vyhodnotil elektronický podpis jako platný, musí být certifikát, na kterém je posuzovaný podpis založen označen jako důvěryhodný.¹¹⁰ Je-li podpis, který právě ověřujeme založen na certifikátu uloženém v úložišti důvěryhodných certifikátů, pak jej můžeme považovat za platný.¹¹¹ V opačném případě se nám při ověřování podpisu objeví hláška: „Identita autora podpisu je neznámá, protože není obsažena ve vašem seznamu Důvěryhodné identity a žádný z jejich rodičovských certifikátů není důvěryhodná identita“ (viz obrázek).

¹¹⁰ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 133 s.

¹¹¹ tamtéž, s. 135

Elektronická značka se po technické stránce shoduje s elektronickým podpisem, je založena na kvalifikovaných systémových certifikátech. Princip ověřování je shodný s elektronickým podpisem, jediným rozdílem je, že u elektronické značky se dokument označuje programově nastaveným strojem a elektronická značka je spojena s právnickou osobou. Stejný princip platí i pro připojené kvalifikované časové razítko. Všechny tři výše zmíněné instituty musí být vydány akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, aby splňovaly podmínky zákona, mohly být používány v oblasti veřejné správy a nahrazovaly tak z právního hlediska vlastnoruční podpis.

3.4 Posuzování platnosti vlastnoručního a elektronického podpisu

U vlastnoručně podepsaných listin obvykle považujeme podpis za pravý, až do chvíle kdy se nám něco nezdá a začneme o něm pochybovat. V tomto okamžiku se pustíme do zkoumání pravosti podpisu. U vlastnoručně podepsaných listin zkoumáme pravost až po předložení listiny. Při práci s elektronickými podpisy je tomu naopak. Platnost elektronického podpisu zkoumáme dopředu, a ne až o něm pochybujeme. Situace vychází přímo ze zákona o elektronickém podpisu. Právní úprava přenáší nejdříve odpovědnost

za škodu způsobenou porušením povinností na podepisující osobu.¹¹² Ta má za povinnost hlídat si svůj soukromý klíč před možným zneužitím. V případě pochybnosti zneužití soukromého klíče musí revokovat a požádat o předčasné zneplatnění certifikátu. Pokud povinnost nesplní, je odpovědná podepisující osoba. Následně je řešena odpovědnost ověřující osoby.¹¹³ K zavinění škody došlo ze strany osoby, která spoléhala na platnost elektronického podpisu. Buď vůbec platnost nevyhodnotila a nezjistila tak porušení integrity podepsaného dokumentu nebo neprovedla kontrolu zneplatnění certifikátu. Odpovědnost za této situace ponese druhá ověřující strana, která se spoléhá na platnost podpisu.

V běžném životě může každý občan, který má strach z jakéhokoliv důvodu o svůj vlastnoručně podepsaný dokument, požádat notáře o úschovu dokumentu. Notář odpovídá za autenticitu (původní dokument) a při vydání dokumentu zpět vydává dobrozdání, že jde o původní dokument.¹¹⁴ „Dobrozdání má právní relevanci, protože notářská komora má oporu v zákoně.“¹¹⁵ V současné době zatím žádná úschova notářských či soudních elektronických dokumentů není možná. Řešení nalezneme v ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě.¹¹⁶ Můžeme-li dle ustanovení zákona ověřit platnost elektronického podpisu na dokumentu, je dokument považován za pravý. To znamená, že je-li dokument považován za platný (pravý) v současném okamžiku a i v minulosti kdy byl ověřován a vyhodnocen elektronický podpis jako platný (pravý), vyplývá z neomezené platnosti v čase, že elektronicky podepsaný dokument platí stále, a že se jedná o ten stejný dokument, pokud jsme při ověřování platnosti nezjistili porušení integrity dokumentu.

Srovnám-li obě možnosti prokázání pravosti vlastnoručně podepsané listiny a elektronicky podepsaného dokumentu, jsem toho názoru, že elektronicky podepsaný dokument poskytuje a zajišťuje větší jistotu pravosti či autentičnosti dokumentu a identifikaci skutečně podepsané osoby. Současné programy ověřující platnost elektronických podpisů, certifikátů a časových razítek jsou již na takové technologické úrovni, že by se nemělo stávat, že ověřovatel přehlédne při otevření dokumentu nějakou signalizující chybu programem Adobe Reader. I kdyby se tak stalo a pracovník elektronické podatelny při otevření dokumentu přehlédl neplatnost elektronického podpisu, vyšla by najevo (po ověření platnosti podpisu oproti zveřejněnému CRL seznamu) při následném vytištění záznamu o výsledku

---

¹¹² § 5 odst. 1 zákona č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹³ § 5 odst. 2, tamtéž

¹¹⁴ PETERKA, Jiří. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: vydal CZ. NIC, z. s. p. o., 2011. 160 s.

¹¹⁵ tamtéž

¹¹⁶ § 69a odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

ověření platnosti elektronických podpisů, značek a časových razítek (dále jen „protokol“). Závěrečným a konečným výsledkem (výstupem) ověření platnosti elektronicky podepsaných dokumentů je tedy protokol, který se připojuje po vytištění k listině k prokázání pravosti a platnosti elektronického podpisu. Kontrola platnosti probíhá ve dvou oddělených fázích, což je podle mého názoru dostatečnou zárukou k tomu, aby byl elektronicky podepsaný dokument postaven na roveň vlastnoručně podepsané listině.

4 Datové schránky v resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního

4.1 Činnost elektronických podatelů katastrálních úřadů při přijímání datových zpráv

Elektronické podatelny v resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního byly zřízeny nařízením vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.¹¹⁷ Spuštění ostrého provozu datových schránek však v rámci Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (dále jen „ČÚZK“) bylo poněkud opožděno z důvodu včasného nedodání kompletního programu vybranou firmou. Od listopadu 2009 do ledna 2010 tak byly zřízeny datové schránky 14 katastrálními úřady, které distribuovaly datové zprávy (dále jen „DZ“) příslušným katastrálním pracovištím e-mailem. I přesto, že to bylo složitější, protokoly o ověřování platnosti elektronických podpisů se musely zpracovávat ručně, se všem katastrálními pracovišti podařilo úspěšně situaci zvládnout tak, aby nedocházelo k nezákonnému prodlužování lhůt, zejména u listin doručovaných k provedení zápisu do katastru nemovitostí. Od února 2010 již byly datové schránky zprovozněny na všech katastrálních pracovištích a systém datových schránek plně fungoval v rámci celého resortu.

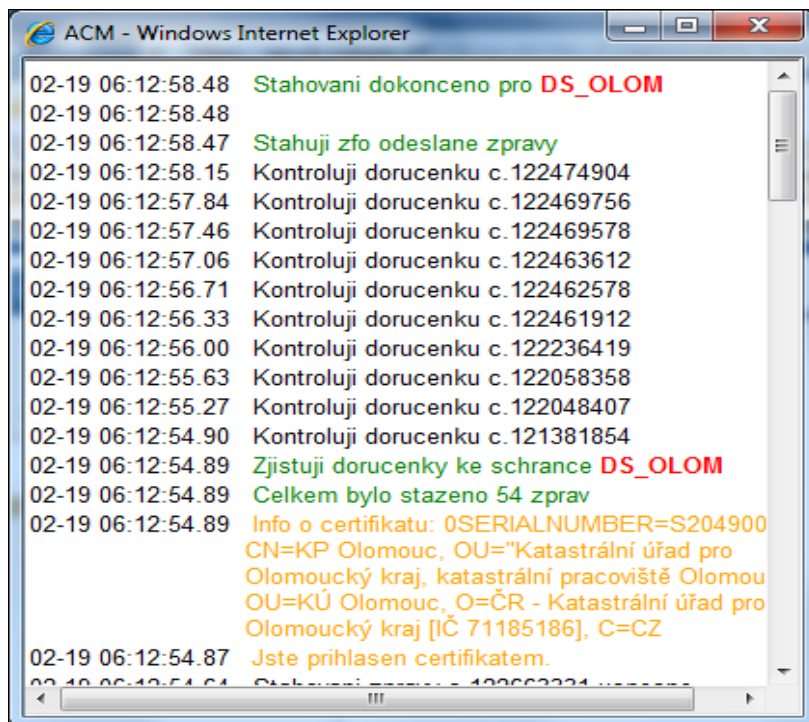
Zaměstnanci, kteří přijímají a odesílají DZ, nepracují přímo v aplikaci datové schránky „mojedatovaschranka.cz“, ale v aplikaci elektronické podatelny a výpravny datových zpráv (dále jen „EPVDS“), která byla propojena se systémem datových schránek. Autorizovaný přístup k datovým schránkám při komunikaci mezi aplikací EPVDS a datovou schránkou je zabezpečen pomocí komerčního serverového certifikátu, který je uložen v konfiguračních proměnných EPVDS a má platnost 1 rok. V rámci Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj je zřízeno 7 elektronických podatelů, takže máme 7 komerčních serverových certifikátů.

Přímý přístup do datové schránky má na každém katastrálním úřadu (i katastrálním pracovišti) ředitel a jím pověřený zaměstnanec, pro případ nefunkčnosti (výpadku) EPVDS. Přístup k aplikaci EPVDS je řízen pomocí uživatelských rolí. Veškerá činnost uživatelů v EPVDS je monitorována a zapisována do bezpečnostních logů.

---

¹¹⁷ Zrušeno: zákonem 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Pracovníci podatelny spouští stahování DZ pomocí tlačítka „stáhni z datové schránky“, minimálně třikrát denně. Po stažení DZ se zobrazí okno s počty stažených zpráv, případně se v okně objeví hláška „chyba při stahování“.

Pokud by se opakovaně některá datová zpráva nestáhla, je nutné vstoupit přímo do aplikace „mojedatovaschranka.cz“, otevřít DZ v této aplikaci, uložit ji a přenést do aplikace EPVDS. Staženým DZ je automaticky přiřazeno číslo ID ePodatelny a následně je jim přiděleno číslo jednací v našem informačním systému katastru nemovitostí (dále jen „ISKN“), v tzv. podacím deníku. Číslo jednací z ISKN se zároveň uloží i v aplikaci EPVDS k příslušné stažené DZ.

Při otevření dokumentu obsaženého v DZ se zobrazí panel podpisů, který předběžně hlásí prostřednictvím programu Adobe Reader, zda je dokument platně elektronicky podepsaný nebo zda došlo k nějaké chybě. V případě chybné hlášky je nutné podívat se dovnitř dokumentu a zjistit k jaké chybě došlo. Pro lepší přehlednost je stav ověření podepsaných dokumentů v DZ graficky vyjádřen pomocí různých barev obrázku zámku (ikony znázorňující zámek) umístěné před každou DZ v seznamu. Šedá barva zámku představuje situaci, kdy ani k jednomu ze zaslaných dokumentů v DZ není připojen elektronický podpis. Červená barva informuje uživatele, že ověření elektronického podpisu

bylo neúspěšné. Naopak zelená barva zámku znamená úspěšné ověření elektronického podpisu dokumentu v DZ oproti CRL listu (viz obrázek).

#	X	i	Název	ID ePodatelna	Řízení	Změněno	Typ
			Potvrzení o zániku zástavního práva zřízeného rozhodnutím správce daně	00003355/2013-805	PD 3441/2013-805	28.02.2013 09:33:29	
			Ohlášení k záznamu věcného práva do katastru nemovitostí	00003348/2013-805	PD 3430/2013-805	28.02.2013 09:33:01	
			Ohlášení soudního komisaře + usnesení Malachta	00003342/2013-805	PD 3425/2013-805	28.02.2013 09:32:02	
			Dokumenty 131 EX 6089/12-16-Ex.Přik. EZP, usn. 47 EXE 3765/2012-9 OS Olomouc	00003401/2013-805	PD 3476/2013-805	28.02.2013 09:31:18	
			[20#3010955#C270] Exekucní příkaz EZP	00003448/2013-805	PD 3539/2013-805	28.02.2013 09:28:30	
			030 EX 3159/13-38 Ex. příkaz	00003443/2013-805	PD 3533/2013-805	28.02.2013 09:27:45	
			Rozhodnutí o zřízení zástavního práva	00003428/2013-805	PD 3521/2013-805	28.02.2013 09:26:55	
			[20#3011326#CA54] Žádost o zápis poznámky do KN, 51EXE7176/2012-12 usnesení o nařízení exekuce s PM, Usnesení 51EXE7176/2012-12	00003449/2013-805	PD 3540/2013-805	28.02.2013 09:25:51	
			EX 3083/12-2 Evidence usnesení o nařízení exekuce 51EXE7640/2012-14,4 CÚZAK	00003439/2013-805	PD 3534/2013-805	28.02.2013 09:24:51	
			N_Oznámení o skončení	00003393/2013-805	PD 3457/2013-805	28.02.2013 09:17:56	

Ověřování podpisů probíhá ve dvou krocích.

Prvním krokem je předběžné ověření podpisů a naplánování času ověření oproti zveřejněnému seznamu CRL listu příslušné certifikační autority. Ověří se, zda je k dokumentu připojen elektronický podpis. Není-li připojen, ověřování se ukončí. Je-li připojen, ověřuje se dále neporušenost dokumentu (platnost hash vysvětlena v kapitole 3.2) a zda se jedná o kvalifikovaný či komerční certifikát včetně jeho platnosti bez ohledu na CRL. Pokud tato ověření proběhnou neúspěšně, ověřování se ukončí. V případě úspěšného ověření se naplánuje čas ověření oproti CRL listu do zveřejnění seznamu zneplatněných certifikátů příslušné certifikační politiky, což představuje rozmezí 12 až 24 hodin. Čas ověření se u dokumentu s připojeným časovým razítkem počítá od doby připojení razítka, není-li časové razítko připojeno, počítá se čas do doby doručení do datové schránky.¹¹⁸

Druhým krokem je dokončení ověření oproti nejbližšímu platnému CRL listu příslušné certifikační autority. Po ověření platnosti až po dosažení naplánovaného času oproti

¹¹⁸ Uživatelská dokumentace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k systému EPVDS

CRL listu se dokument označí zeleným zámkem v případě úspěšnosti ověření, v opačném případě opět červeným zámkem.¹¹⁹

Pokud obsahuje doručená DZ více dokumentů, z nichž u některého byl shledán podpis neplatným, zobrazí se u celé zprávy červený zámek. Je nutné věnovat zvýšenou pozornost tomu, které listiny musí být platně elektronicky podepsané a tím způsobilé k provedení zápisu do katastru nemovitostí (potvrzení, rozhodnutí) nebo doplnění podání ke vkladovému řízení jako výpis z obchodního rejstříku, pověření zaměstnance k podepisování, a které listiny nemusí být elektronicky podepsané.

V obou výše uvedených případech zaměstnanec podatelny listiny vytiskne, opatří je podacím razítkem, vyplní číslo jednací, počet listů a příloh. Dále připojí k listině doložku o převodu dle § 69a zákona o archivnictví a spisové službě¹²⁰ a uvede na ní své jméno a příjmení včetně uvedení data převedení listiny z digitální do analogové podoby. Jakmile proběhne ověření platnosti podpisu oproti CRL listu, obsluha podatelny vytiskne kompletní protokol, který připojí k listině, spojí listinu a protokol přelepením kulaté samolepky se státním znakem a s označením „katastrální úřad“. Přes toto spojení se připojí kulaté razítko se státním znakem a shodným označením „katastrální úřad“. Tímto je listina způsobilá k provedení zápisu do katastru nemovitostí. Na závěr se DZ v aplikaci EPVDS ukončí změnou stavu podání na hodnotu „ukončeno“ a DZ se přesune z aktivního seznamu načtených zpráv do seznamu všech ukončených zpráv.

4.2 Činnost elektronických podatelen katastrálních úřadů při odesílání datových zpráv

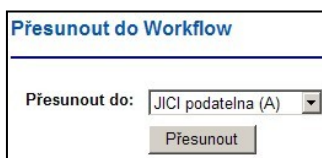
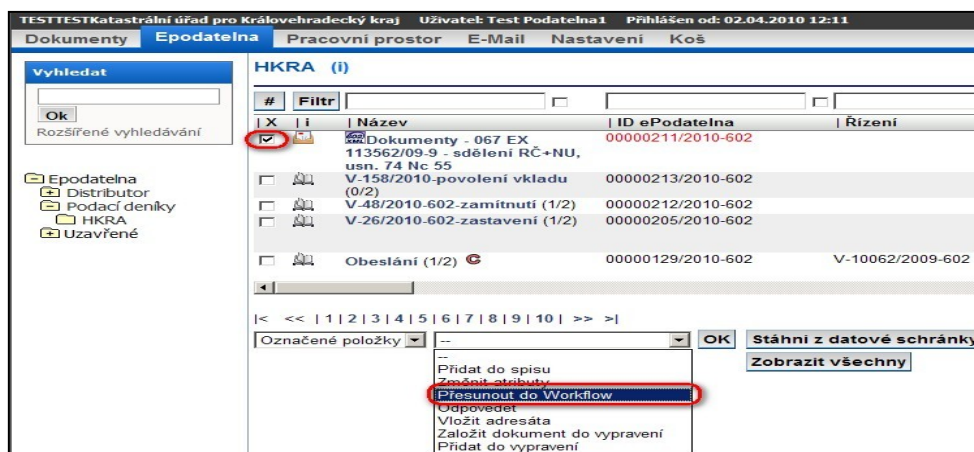
Referent státní správy vyhotovující elektronický originál dokumentu, který má být odeslán, uloží dokument pod příslušným číslem jednacím na sdílené úložiště. Obsluha elektronické výpravny založí v aplikaci EPVDS „sběrný arch“, do popisu sběrného archu uvede číslo jednací řízení shodné s číslem jednacím ze systému ISKN odesílaného dokumentu. Vyhledá příslušné podání ze sdíleného úložiště a přes položku „evidovaný dokument“ přetáhne odesílaný dokument do sběrného archu stiskem položky „uložit“. Obsluha podatelny vytvoří zásilku s typem obelání „do datové schránky“, v položce „záložky“ vyhledá dle identifikačního čísla datovou schránku adresáta (pokud ji nenalezne, zadá adresáta nově do systému přes položku „záznam“) a propojí odesílaný dokument s adresátem. Sběrný arch s připojeným dokumentem k odeslání přesune přes položku

---

¹¹⁹ Uživatelská dokumentace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k systému EPVDS 120 § 69a zákona č. 499/2004 Sb., zákon o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

„workflow“ do výpravny úřadu, z „osobního pracovního prostoru“ převezme odesílanou zásilku do vypravení, opatří ji doložkou „za správnost vyhotovení“ a podepíše dokument elektronickým podpisem obsluhy elektronické podatelny. Takto připravenou zásilku odešle do datové schránky adresáta.¹²¹ Odesílat do datové schránky adresáta je možné jen tehdy, má-li adresát datovou schránku zřízenou. Jinak se listina odešle adresátovi s využitím služeb České pošty, s. p. Při odesílání DZ z prostřední elektronické výpravny je nutné si dobře zkontrolovat příslušné identifikační číslo datové schránky adresáta, aby nedošlo k odeslání do jiné datové schránky. Tato chyba se při odesílání datovou schránkou může stát, protože elektronické podatelny obsluhují lidé a lidé jsou omylní. Pokud taková situace nastane, omylem doručená zpráva je alespoň ze strany úřadu vrácena do datové schránky odesílatele nebo přeposlána přímo do datové schránky původního adresáta. Domnívám se, že tato praxe je běžná v rámci celé veřejné správy.

Stávají se i případy, kdy je úřadu mylně zaslána DZ, která mu místně nepřísluší a je určena jinému úřadu. I mylně zasláným DZ musí být přiřazeno číslo jednací z ISKN a musí být předány místně příslušnému katastrálnímu pracovišti k vyřízení. Děje se tak dvěma způsoby. V případě mylně doručené DZ v rámci úřadu přesuneme DZ do položky „workflow“ v aplikaci EPVDS, vybereme podatelnu příslušného katastrální pracoviště a klikneme na položku „přesunout“ (viz obrázek).

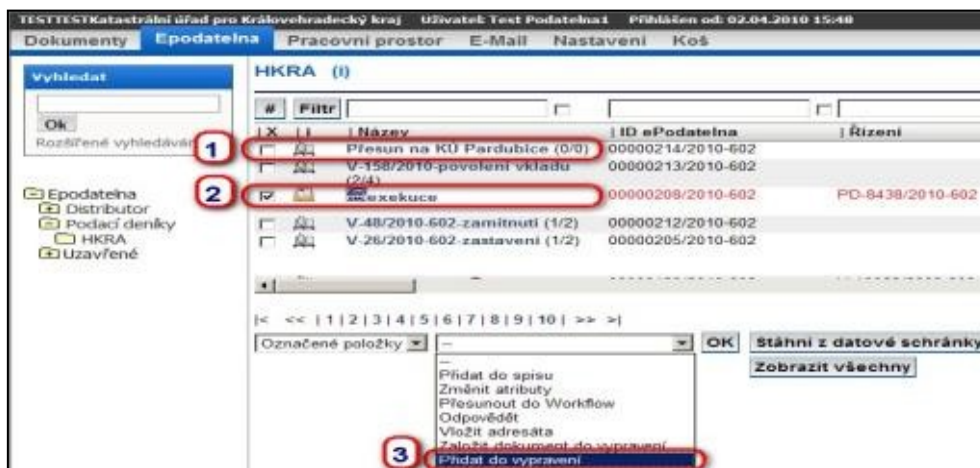

Při přeposlání DZ na katastrální pracoviště jiného úřadu postupujeme obdobně jako u odesílání DZ. Pro lepší představivost a orientaci vkládám tabulky ihned za textem tak, aby případný zájemce měl možnost konkrétní orientace v této věcné oblasti. Vytvoříme

¹²¹ Uživatelská dokumentace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k systému EPVDS

sběrný arch (1), ke kterému přiřadíme mylně zaslanou DZ (2) výběrem položky „přidej do vypravení“(3), dostaneme se na seznam obelání, klikneme na položku „vyberte“ (4). Datová zpráva se vloží do sběrného archu. Klikneme-li nyní na sběrný arch, objeví se nám položka „založit zásilky“, ze které vybereme adresáta DZ, například zadáním identifikačního čísla datové schránky. Svážeme mylně zaslanou zásilku s vybraným adresátem kliknutím na „přidat do zásilky“(5) a postupujeme stejně, jako u vypravení dokumentu přes položku „workflow". Následně se přepneme do výpravny úřadu a dále do osobního „pracovního prostoru“ zaměstnance. Následuje krok „převzít“ (6), položku vybereme stisknutím tlačítka „OK“. Nabídne se nám položka „výpravna“, do které vstoupíme a odtud zprávu odešleme.(7)¹²²

1) 2) 3)

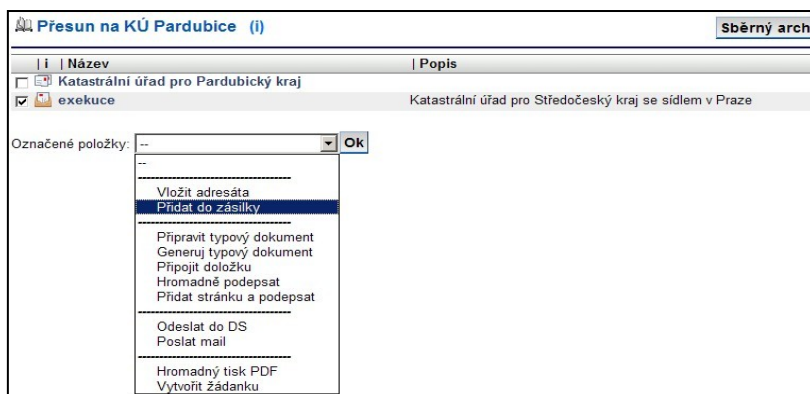

4)

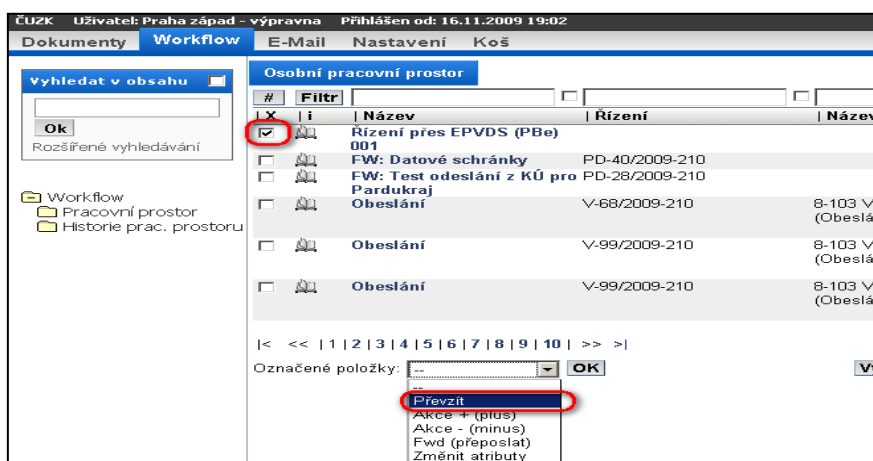
#	Název	Popis	rizeni	idpodat	Velikost	V Změněno	Vyberte
☒	Přesun na KÚ Pardubice		00000214/2010-602	00000214/2010-602		02.04.2010 15:50	☒
☒	V-158/2010-povoleni vkladu		00000213/2010-602	00000213/2010-602		02.04.2010 12:11	☒
☒	V-48/2010-602-zamitnuti		00000212/2010-602	00000212/2010-602		02.04.2010 11:39	☒
☒	V-26/2010-602-zastaveni		00000205/2010-602	00000205/2010-602		02.04.2010 10:50	☒
☒	V-125/2010-602-seznámení s podklady		00000204/2010-602	V-125/2010-602		02.04.2010 10:31	☒
☒	pokus	Katastrální úřad pro Středočeský kraj se sídlem v Praze	00000196/2010-602	PD-8435/2010-602		02.04.2010 09:34	☒

5)

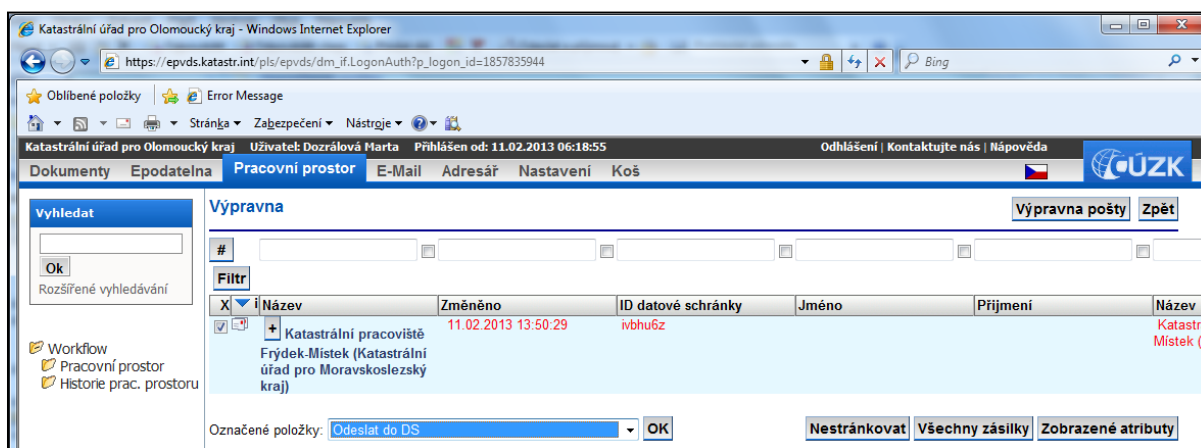
¹²² Uživatelská dokumentace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k systému EPVDS

6)

7)

Program „aplikace EPVDS“ instalovaný Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním na základě smlouvy s vybranou firmou se může zdát laikovi příliš složitý. Na první pohled tomu tak zřejmě je, ale po absolvování příslušných proškolení a seznámení se podrobně s aplikací EPVDS, si myslím, že umět se v ní orientovat je úplně srovnatelné s ovládáním aplikace Word. Program je neustále vylepšován. S každou novou verzí programu EPVDS se objevuje méně chyb a problémů, které vznikají při ověřování platnosti elektronických podpisů.

4.3 Posuzování způsobilosti listin zaslaných datovou schránkou

Při posuzování náležitostí listiny je nutno rozlišovat, zda se jedná o listinu určenou k zápisu do katastru nemovitostí či nikoliv. Je-li katastrálním úřadům datovou schránkou doručena písemnost, kterou vyhotovila osoba odlišná od odesílatele, musí být tato písemnost vždy buď autorizovaně zkonvertována z listinného originálu, nebo předložena jako elektronický originál (například listina s elektronickým podpisem zaměstnance soudu). Jedná se například o nařízení exekuce, která jsou vyhotovena soudem, avšak zasílána soudním exekutorem. Písemnost, jejímž vyhotovitelem je odesílatel nemusí být elektronicky podepsána v případě, že tato písemnost je úkonem činěným vůči katastrálnímu úřadu. Příkladem může být ohlášení o zániku zástavního práva, což je úkon činěný vůči katastrálnímu úřadu, avšak jeho příloha - potvrzení o zániku zástavního práva již není úkonem činěným vůči katastrálnímu úřadu, proto musí být elektronicky podepsána. Písemnost nemusí být elektronicky podepsána, jestliže není elektronický podpis předepsán zvláštním právním předpisem.

Je-li předmětem doručení do datové schránky „žádost o součinnost“ (žádost o výpis z katastru nemovitostí, kopii katastrální mapy, srovnávací sestavení parcel, apod.), jedná se o úkon učiněný vůči katastrálnímu úřadu, který by měl být podle zákona opatřen elektronickým podpisem. Katastrální úřady ale takový nedostatek náležitosti tolerují a elektronický podpis striktně nevyžadují. Je to i z důvodu, že se nejedná o listiny určené k zápisu do katastru.

Naopak elektronický podpis jako náležitost písemnosti je právními předpisy vyžadován u těchto písemností:

- veškeré úkony soudu i exekutorů vystupujících v pozici soudních komisařů (exekuční příkaz k prodeji nemovitosti, oznámení soudního exekutora o skončení exekuce),
- písemnosti státních zastupitelství,
- rozhodnutí vydávaných podle správního řádu nebo daňového řádu,
- veškeré písemnosti, které mají mít účinky veřejné listiny, jako výpisy z různých evidencí a rejstříků.¹²³

Zaměstnanci katastrálních úřadů posuzují nejen způsobilost listin k zápisu do katastru nemovitostí, ale také ověřují, zda datová zpráva doručená datovou schránkou splňuje technické parametry zasílaných zpráv. Dle „Opatření ČÚZK k činnosti elektronických podatelů“ mohou být přijímány datové zprávy výhradně ve formátech: pdf, rtf, txt, doc, xls,

---

¹²³ Dopis ČÚZK 5833/2009-22 ze dne 4. 11. 2009. *Posuzování způsobilosti listin zaslaných datovou schránkou*

docx, xlsx. Dále každý jednotlivý dokument musí být předáván právě jako jeden soubor, není tedy možné rozdělit jeden dokument do více souborů a naopak slučovat více dokumentů do jednoho souboru (žádost o zápis poznámky do katastru nemovitostí a Usnesení soudu musí být zaslány jako samostatné listiny ve dvou samostatných přílohách obsažených v datové zprávě). Velikost zasílaného souboru nesmí přesáhnout celkovou velikost do 5 MB na jedno podání, velikost dokumentu nesmí překročit 150 kB na 1 stránku. Nelze doručit naskenovanou listinu, dokument musí být vytvořen převodem ze vstupních textových dokumentů (například MS Word). Verze dokumentů MS Word (.doc) a MS Exel (.xls) musejí být ve verzi MS Office 2000-2007. Formáty „jpg“ a „gif“ mohou být použity jako přílohy k textovým dokumentům.¹²⁴

Zjistí-li obsluha elektronické podatelny při přijímání DZ, že daná DZ nespĺňuje výše uvedené technické parametry zasílaných DZ, upozorní podávajícího na tuto skutečnost s tím, že na podání se nahlíží jako by nebylo vůbec učiněno a nepokračuje ve zpracování zprávy.¹²⁵ V případě, že odpovědný zaměstnanec zjistí, že je datovou schránkou doručeno podání, jemuž zákon předepisuje listinnou podobu, uvědomí podatele o tom, že dle příslušného zákona je možné podání učinit jen v listinné podobě.¹²⁶

Jedním z posledních zjištěných nedostatků u doručené písemnosti datovou schránkou může být situace, kdy dokument v elektronické podobě není platně elektronicky podepsán, není vůbec opatřen elektronickým podpisem, byl po podpisu změněn a jeví se jako nepodepsaný. V těchto případech vyzve pověřený zaměstnanec katastrálního úřadu podatele k doplnění elektronického podání „v souladu s ustanovením § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, do 5-ti dnů doložit v listinné podobě nebo zaslat v elektronické podobě v požadovaném formátu platně elektronicky podepsaný, a to v souladu s ustanovením § 11 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.“¹²⁷ V těchto případech je obsluha elektronické podatelny povinna vytisknout doručenky. Datum a čas doručení se objeví po stažení zprávy příjemcem (adresátem, viz níže uvedený obrázek). Tyto údaje se v doručence objeví až podatelna KP následně stáhne DZ z datové schránky. Doručenka

---

¹²⁴ bod 2.3.1 e) *Opatření k činnosti elektronických podatelen* v resortu ČÚZK v souvislosti s používáním elektronického podpisu, č. j.:3358/2008-24, účinnost od 1. 1. 2009. Dostupné na: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=10376&AKCE=DOC:10-MENU_PREDPISY

¹²⁵ bod 2.3.1 f), tamtéž

¹²⁶ bod 4.5 a), tamtéž

¹²⁷ Příloha č. 1 k *Opatření k činnosti elektronických podatelen* v resortu ČÚZK v souvislosti s používáním elektronického podpisu, č.j.:3358/2008-24, účinnost od 1. 1. 2009. Dostupné na: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=10376&AKCE=DOC:10-MENU_PREDPISY

se tiskne z příslušného sběrného archu (pod číslem jednacím) ze záložky „zásilka“. V případě, že sběrný arch obsahuje více adresátů, je nutné tisknout doručky pro každého adresát samostatně a důležitá je vazba na doručení „poslednímu účastníkovi“ (viz obrázek).

The screenshot shows a web browser window titled 'KUOLOM - Windows Internet Explorer' displaying the 'Hypoteční banka, a.s.' website. The main navigation bar includes 'Dokument' and 'Evidence'. Below this, a secondary navigation bar has 'Vlastnosti', 'Datová zpráva', 'Subjekt', 'Zásilka', 'Historie', and 'Transakční log'. The 'Zásilka' tab is active. On the right, there are links for 'URL na atributy', 'Zobrazit obsah', 'Historie atributů', and 'Tisk'. The central part of the page is a form titled 'Zásilka' with the following fields:

ID datové schránky	řazegu5	Jméno		Příjmení	
Název	Hypoteční banka, a.s.	Ulice	Radlická	Číslo popisné	333
Město	Praha 5	Číslo orientační	150	PSČ	15057
Stát	CZ	Typ vypravení	Datovou schránkou	Vypraveno	11.02.2013 08:20:11
Doručeno	11.02.2013 08:30:29	Doručeno	11.02.2013 08:30:29	Čárový kód	0000031562
Nedoručitelnost zásilky		Typ doručení	EV13: Přihlásila se elektronicky	Do vlastních rukou	koho
Email		Typ zásilky		Druh zásilky	
Předpokládané vypravení		Tarifní typ		Podací arch	
Ofrankováno		Hmotnost		Číslo jednací	
Cena		Řízení	V-766/2013-805-5	Typ datové schránky	
Způsob obelání	datová schránka	Povolit DS		Doplňkové služby	

At the bottom of the form is a button labeled 'Uložit'.

Opatřením ČÚZK k posuzování způsobilosti listin se řídí všechna katastrální pracoviště. Organizace práce je plně v kompetenci ředitele katastrálního pracoviště. Na některých katastrálních pracovištích vyhodnocují způsobilost listin přímo zaměstnanci provádějící zápis listin do katastru nemovitostí, na jiných pracovištích zaměstnanci právních oddělení. Odlišnost organizace práce souvisí zejména s počty podání učiněných datovou schránkou vůči konkrétnímu katastrálnímu pracovišti a počtem systemizovaných míst příslušného pracoviště.

V rámci Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj se na zpracování DZ (přijímání a odesílání DZ) podílí různé počty zaměstnanců v závislosti na velikosti katastrálního pracoviště a počtu podání. Na Katastrálním pracovišti Olomouc, které je největším pracovištěm s nejvyšším počtem podání, jsou přijímáním DZ stabilně pověřeni dva zaměstnanci na plný úvazek (2,0 úvazku) a dva zaměstnanci odesílají DZ s úvazkem kumulovaným i s jinými činnostmi (0,6 úvazku). Na jiných pracovištích se zaměstnanci

při zpracování DZ střídají. Na druhém největším Katastrálním pracovišti v Šumperku se práci v EPVDS zabývá celkem 6 zaměstnanců, z toho 4 zaměstnanci přijímají a odesílají DZ, ekonomka pracoviště provádí tisk doručenek a IT pracovník tiskne protokoly o ověření zpráv, což představuje cca 3 úvazky. Na Katastrálním pracovišti v Jeseníku zajišťuje příjem a odeslání DZ ekonomka pracoviště s tím, že zaměstnanec, který dokument vyhotovuje, jej připraví ekonomce v EPVDS k odeslání a sám si také vytiskne doručenu. Práce v EPVDS představuje přibližně 0,5 úvazku. Katastrální pracoviště v Přerově práci zajišťuje střídavě 5 zaměstnanci, z toho 2 přijímají DZ, 2 odesílají DZ a jeden zaměstnanec ověřuje elektronické podpisy. Přibližný úvazek činí 1,5. V Hranicích se na katastrálním pracovišti střídají při příjmu DZ dva zaměstnanci, což zaujímá cca 0,6 úvazku a při odeslání DZ se také střídají dva zaměstnanci při cca 0,1 úvazku. Katastrální pracoviště v Prostějově zajišťuje práci v EPVDS převážně ekonomkou pracoviště při přijímání DZ, na dalším zpracování DZ se podílí střídavě 6 zaměstnanců při stanovení cca 1,0 úvazku.

Je zřejmé, že podání učiněná datovými schránkami znamenají mnoho úkonů navíc oproti osobnímu podání či doručení prostřednictvím České pošty, s. p. v papírové formě. Vzhledem ke skutečnosti, že nelze přijímat zaměstnance nad stanovený počet systemizovaných míst, musí se úkony při zpracování podání datovými schránkami rozdělit mezi stávající zaměstnance, což při velkém počtu těchto podání, není vždy jednoduché zajistit.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila nejen na historický vývoj doručování dle občanského soudního řádu a správního řádu až po současný moderní způsob elektronické formy doručování do datových schránek, ale pokusila jsem se také na základě vlastního posouzení konkrétní právní úpravy, vystihnout jak pozitivní, tak i negativní stránky doručování ve prospěch adresáta dle příslušné novely doručování. Doručování prostřednictvím datových schránek je založeno na zcela jiných a odlišných zásadách, než na jakých je založeno doručování prostřednictvím doručujícího orgánu nebo při jednání. K vysvětlení pojmu „elektronický podpis“, jeho postavení v právu a srovnatelnosti elektronického podpisu s vlastnoručním podpisem jsem vycházela jednak z odborné literatury, ale využila jsem i vlastních zkušeností získaných při práci s elektronicky podepsanými dokumenty.

Doručování do datových schránek má dle zveřejněných internetových údajů na stránkách České pošty, s. p., stále rostoucí charakter. Orgány veřejné moci začaly v souladu se zákonem č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, správní řád a další zákony doručovat datovými schránkami od 1. listopadu 2009. Již po pár dnech zahájení ostrého provozu datových schránek je patrný nárůst počtu odeslaných zpráv včetně jejich úspěšného doručení.¹²⁸

	1. 11.	2. 11.	3. 11.	4. 11.	5.11. (12.00 hod)	celkem
Dodané datové zprávy	547	12 461	24 045	34 895	18 161	90 101
Doručeno přihlášením	160	8 966	12 274	29 146	20 556	76 102

Advokátům a daňovým poradcům, kteří měli dle zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů¹²⁹ odloženou povinnost zřídit si datové schránky o tři roky později, oproti orgánům veřejné moci a právníkům osobám zapsaným v obchodním rejstříku, byly datové schránky aktivovány 1. července 2012. Systém datových schránek fungoval od počátku bez větších problémů a během následujících tří let se zdokonalil, zrychlil a přibýly nové služby i na základě požadavků uživatelů informačního systému datových schránek. Od 1. ledna 2010 systém umožnil zasílat faktury

¹²⁸ <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2009/datovymi-schrankami-proslo-pres-devadesat-tisic-datovych-zprav-id28710/>

¹²⁹ § 31 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

k zaplacení a zavedl tak nově komerční způsob komunikace mezi právníckými a fyzickými osobami. Od 1. července 2010 se komunikace pro komerční účely realizuje naplno a mnozí uživatelé již upřednostnili pohodlný způsob doručení datovými schránkami, neboť dodání do datových schránek má stejné právní účinky jako doporučená listovní zásilka s dodejkou.

V rámci doplňkových služeb byl zaveden v roce 2010 nový produkt „bezpečný klíč“, který garantuje vysoký stupeň zabezpečení přístupu k datovým schránkám. Tento produkt umožňuje opatřit dokumenty v elektronické podobě zaručeným elektronickým podpisem a nový USB token zajišťuje ochranu bezpečného uložení soukromých klíčů a certifikátů bez možnosti jejich okopírování ve srovnání s počítačem.¹³⁰ V roce 2011 přibyla pro uživatele služba „SMS upozornění“, která zájemce informuje o přijetí datové zprávy. K archivaci datových zpráv byla zpřístupněna služba „datový trezor“ umožňující archivaci datových zpráv po uplynutí 90 dnů od jejich dodání do datové schránky, kdy jsou zprávy automaticky smazány.¹³¹ K rozšíření způsobů, jak se přihlásit k datové schránce přispěly v roce 2012 nové autentizační metody. Jedná se o bezpečné přihlášení přes webový portál „SMS autentizace“ a autentizace pomocí „SW One Time Password Tokenu.“ Služba spočívá v generování jednorázových hesel při přihlášení.¹³² Čerstvou novinkou roku 2013 je zavedení elektronického podpisu v mobilním telefonu. Aplikace umožní uložit certifikát PostSignum do mobilního telefonu a uživatel tak může podepisovat dokumenty v PDF formátu. Akreditovaná certifikační autorita PostSignum zavedla tuto aplikaci jako první v Evropě.¹³³ Každý, kdo má zájem se podrobně seznámit s výše uvedenými službami České pošty, s. p. týkajících se datových schránek, může tak učinit na jejích webových stránkách.

O tom, že doručování formou datových schránek nevyužívají jen orgány veřejné moci, jimž tato povinnost plyne ze zákona, svědčí i rostoucí počty odeslaných zpráv právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami. To dokazuje, že nová forma komunikace je upřednostňována před jinými způsoby zákonného doručení i těmito osobami, stala se pro ně oblíbenou, pohodlnější, ekonomičtější a to jistě i díky prokazatelným právním účinkům doručení.

---

¹³⁰ http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/ceska-posta_VZ_2010-web.pdf

¹³¹ <http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/CP-vyrocní-zprava-2011.pdf>

¹³² <http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/datove-schranky/dalsi-autentizacni-metody-id33977/>

¹³³ <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2013/elektronicky-podpis-v-mobilu--zadny-problem---id39808/>

Počet odeslaných datových zpráv v roce 2010¹³⁴

V roce 2010 bylo odesláno **30 441 094** datových zpráv, z toho orgány veřejné moci 28 882 412 (94,9%), fyzickými osobami 42 392 (0,14%), právnickými osobami 1 399 306 (4,6%), podnikajícími fyzickými osobami 116 984 (0,40%).

Počet odeslaných datových zpráv v roce 2011¹³⁵

Celkem bylo odesláno **35 141 473** datových zpráv, z toho orgány veřejné moci zaujímají počet 32 006 410 (91,08%), fyzické osoby počet 50 703 (0,14%), právnické osoby počet 2 849 426 (8,11%), podnikající fyzické osoby počet 234 934 (0,67%).

Za rok 2012 nejsou zatím ke dni 28. února 2013 celkové počty odeslaných datových zpráv Českou poštou, s. p. zveřejněny. Z jejich dostupných údajů k 29. červenci 2012 odeslali uživatelé přes 90 000 000 datových zpráv s 97,3% úspěšností doručení přihlášením. Denně odešlou uživatelé až 200 000 zpráv, měsíčně téměř 4 000 000.¹³⁶

Za tři roky od zahájení provozu datových schránek ušetřili uživatelé díky bezplatné komunikaci prostřednictvím datových schránek přibližně dvě a čtvrt miliardy Kč. Náklady na provoz platí stát ze státního rozpočtu ve formě paušálního poplatku a formou poplatku za odeslanou zprávu, který se postupně snížil z původních 15,- Kč na současných 11,70 Kč bez DPH.¹³⁷

Z následujících informací je patrné, že datové schránky jsou především využívány ze strany orgánů veřejné moci, právnických osob a podnikajících fyzických osob. Fyzické osoby zatím zřejmě necítí nezbytnost si datovou schránku zřídit. Myslím si, že to souvisí se skutečností, že občan v běžném životě nemá potřebu denně doručovat orgánům veřejné moci, podnikající fyzické osobě či právnické osobě. Ke komunikaci se svou rodinou a přáteli si vystačí s mobilním telefonem nebo využije e-mailu. Předpokládané snížení počtu listovních zásilek v souvislosti se zavedením doručování do datových schránek se tak projevilo v meziročním srovnání šestiprocentním poklesem počtu těchto zásilek.¹³⁸ Nicméně prokazatelné počty odeslaných datových zpráv svědčí o tom, že doručování do datových schránek je využíváno ve stále větším počtu, což přesvědčivě prokazuje, že se naplnilo očekávání, jež měla souhrnná novela doručování přinést. Rostoucí počty odeslaných datových zpráv dále dokazují, že uživatelé tento způsob doručování sami považují za výhodný a pohodlný.

---

¹³⁴ http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/ceska-posta_VZ_2010-web.pdf

¹³⁵ <http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/CP-vyrocní-zprava-2011.pdf>

¹³⁶ <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2012/datove-schranky-s-novou-tvari-id38522/>

¹³⁷ <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2012/datove-schranky-slavi-vyroci-zavedenim-dulezitych-novinek-id38327/>

¹³⁸ <http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/CP-vyrocní-zprava-2011.pdf>

Jsem přesvědčena, že tato reforma v doručování opravdu přinesla uživatelům datových schránek očekávanou efektivitu, komfort, snížení ekonomických nákladů a téměř 100% úspěšné doručení přihlášením. To je, domnívám se, významné zjištění pro všechny, kteří měli výhrady, pochybnosti a nového způsobu elektronického doručování do datových schránek se obávali. Ministerstvo vnitra a Česká pošta, s. p. odvedly vynikající a záslužnou práci, za kterou jim určitě patří poděkování. Zároveň Česká republika tímto dokonale fungujícím systémem přispěla k celosvětovému trendu elektronické formy komunikace.

Avšak co se týče ekonomickým nákladů se zavedením systému datových schránek ze strany katastrálních úřadů, lze konstatovat, že došlo k nárůstu spotřeby papíru oproti doručování v papírové formě v průměru o 5 listů na jednu datovou zprávu (jedno podání), vzhledem k tomu, že součástí každé přijaté datové zprávy určené k zápisu do katastru nemovitostí je protokol o ověření elektronických podpisů. Pokud je v datové zprávě více příloh, musí se protokol ke každému souboru vytisknout samostatně. Zvýšení nákladů je způsobeno i vyšší spotřebou tonerů. Úspora v poštovním se na katastrálních úřadech neprojevila zřejmě tak, jako u jiných orgánů veřejné moci, protože největší objem odesílané pošty ze strany katastrálních úřadů se týká vkladových listin, které zatím nelze odesílat datovými schránkami.

Dalším problémem spojeným s doručováním prostřednictvím datových schránek je pro katastrální úřady archivace záznamových listin. Listiny se ukládají do „sbírky listin“, jejichž kapacitu zajistit je stále větším problémem při zvyšujícím se počtu těchto podání a zvětšujícím se objemem záznamových listin včetně protokolů.

Naopak dobré zkušenosti s úsporou ekonomických nákladů zaznamenali soudní exekutoři. Ze sedmi osloveným soudních exekutorů mi odpověděli na žádost o poskytnutí informací týkajících se doručování datovými schránkami pouze tři. Potvrdili tak můj předpoklad snížení nákladů na doručování ze strany exekutorských úřadů. S jejich souhlasem uvádím náklady na poštovné, i když mě upozornili, že náklady nelze považovat za zcela objektivně vypovídající vzhledem k rozdílnému množství kauz.

Mgr. Ing. Radim Opletal uvádí náklady na poštovné:

rok	poštovné v tis.
2008	2 552
2009	2 590
2010	1 210
2011	1 326

Mgr. Ing. Radim Opletal potvrzuje, že poštovné se snížilo na cca polovinu, zejména díky lepší komunikaci se soudy, s bankami, evidencí motorových vozidel, generálním ředitelstvím věznic a právníckými osobami. Dále uvedl, cituji, že: „Nespornou výhodou je to, že u právníckých osob vznikla díky DS nevyvratitelná domněnka doručení. Do té doby nás často soudy vyzývaly k dokazování toho, zda s.r.o. v daném místě sídlí, případně že tam má zřízení schránku, byť tento důkaz byl v rozporu se zněním zákona. Celá úprava doručování, která proběhla spolu se zavedením DS byla velice výrazným kladným posunem k prosazování práva.“¹³⁹

Soudní exekutor Mgr. Lenka Černošková mi také poskytla informace ohledně nákladů spojených s poštovním včetně stejného upozornění jako Mgr. Ing. Radim Opletal týkajícího se počtu kauz. Nicméně i z jejich údajů vyplývá úspora na poštovné.¹⁴⁰

rok	poštovné v tis. Kč
2008	1 198
2010	635
2011	757

Soudní exekutor Mgr. Jan Svoboda uvádí náklady na poštovné před spuštěním systému DS ve výši 130 – 150 tis. Kč, nyní 50 – 70 tis. Kč. Považuje systém za efektivní a mnohem méně pracný.¹⁴¹

Ze statistik odboru informatiky Českého úřadu zeměměřického a katastrálního vyplývá, že každoroční nárůst počtu přijatých a odeslaných datových zpráv se promítl také v rámci všech katastrálních úřadů.¹⁴²

Název KÚ/období	Přijato celkem	Meziroční nárůst/úbytek v procentech	Odesláno celkem	Meziroční nárůst/úbytek v procentech
KÚ Brno město				
1.12.2010	79 965		12 487	
1.12.2011	113 401	142	19 647	157
1.12.2012	123 407	109	22 832	116
KÚ České Budějovice				

¹³⁹ Vyjádření Mgr. Ing. Radima Opletala k doručování formou datových schránek

¹⁴⁰ Vyjádření Mgr. Lenky Černoškové k doručování formou datových schránek

¹⁴¹ Vyjádření Mgr. Jana Svobodu k doručování formou datových schránek

¹⁴² Statistika ČÚZK týkající se počtu přijatých a odeslaných datových zpráv

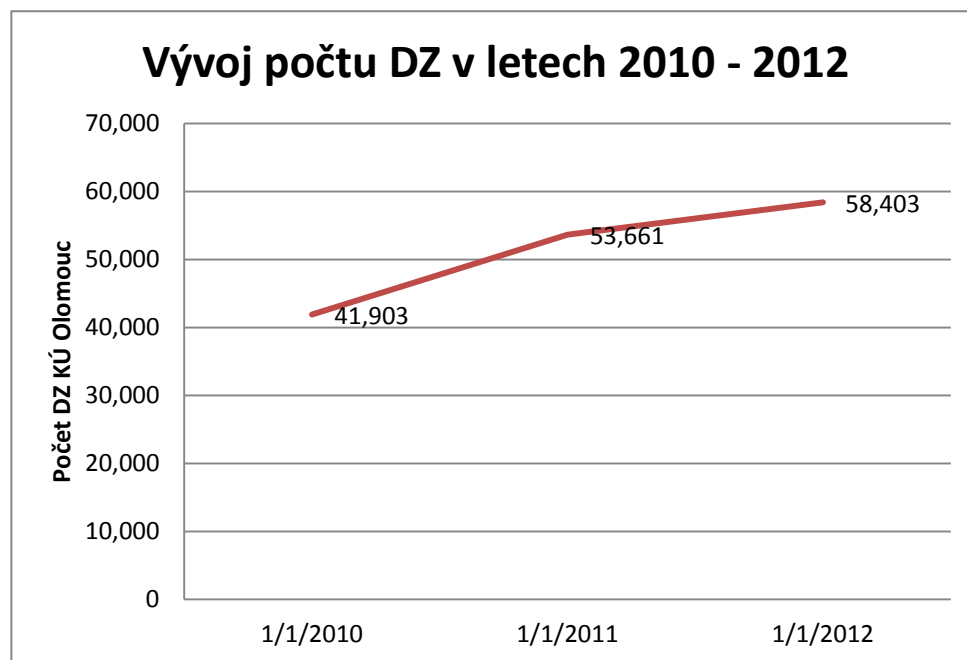

1.12.2010	36 572		7 094	
1.12.2011	55 611	152	12 286	173
1.12.2012	59 680	107	12 085	98
KÚ Hradec Králové				
1.12.2010	30 501		5 624	
1.12.2011	46 412	152	8 646	154
1.12.2012	54 730	118	9 798	113
KÚ Jihlava				
1.12.2010	30 099		5 450	
1.12.2011	43 664	145	8 467	155
1.12.2012	46 403	106	8 499	100
KÚ Karlovy Vary				
1.12.2010	22 561		2 244	
1.12.2011	33 941	150	5 509	245
1.12.2012	36 481	107	6 664	121
KÚ Liberec				
1.12.2010	28 459		6 337	
1.12.2011	38 924	137	8 326	131
1.12.2012	43 309	111	8 640	104
KÚ Olomouc				
1.12.2010	41 903		6 326	
1.12.2011	53 661	128	10 891	172
1.12.2012	58 403	109	11 906	109
KÚ Opava				
1.12.2010	64 112		11 708	
1.12.2011	79 163	123	15 787	
1.12.2012	89 154	113	16 361	
KÚ Pardubice				
1.12.2010	32 123		6 475	
1.12.2011	45 619	142	10 609	164
1.12.2012	50 185	110	10 460	99
KÚ Plzeň město				
1.12.2010	39 459		6 571	
1.12.2011	55 103	140	9 111	139
1.12.2012	58 988	107	10 205	112
KÚ Praha město				
1.12.2010	45 995		11 668	
1.12.2011	61 174	133	19 315	166
1.12.2012	63 528	104	21 851	113
KÚ Praha východ				
1.12.2010	81 742		12 902	
1.12.2011	135 671	166	22 658	176
1.12.2012	146 470	108	25 580	113
KÚ Ústí nad Labem				
1.12.2010	54 954		12 973	
1.12.2011	77 938	142	12 159	94
1.12.2012	83 479	107	14 503	119
KÚ Zlín				
1.12.2010	37 290		8 375	

1.12.2011	53 569	144	8 064	96
1.12.2012	55 247	103	8 985	111

Počty přijatých a odeslaných datových zpráv v rámci Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj

Název KÚ/období	Přijato celkem	Meziroční nárůst/úbytek v procentech	Odesláno celkem	Meziroční nárůst/úbytek v procentech
KÚ Olomouc				
1.12.2010	41 903		6 326	
1.12.2011	53 661	128	10 891	172
1.12.2012	58 403	109	11 906	109

Objem počtu přijatých a odeslaných datových zpráv v rámci resortu ČÚZK oproti celé ČR¹⁴³

Období - rok	Celkový počet odeslaných datových zpráv v ČR	Za resort ČÚZK	Vyjádření v %
2010	30 441 094	751 245	2,46
2011	35 141 473	1 114 691	3,17
2012	90 000 000	815 801	0,90
Celkem	155 582 567	2 681 737	1,72

¹⁴³ údaje za rok 2012 jsou k datu 1. 8. 2012

I přesto, že nemám k dispozici ze strany České pošty, s.p. informaci o celkovém stavu odeslaných datových zpráv za rok 2012, určitě není objem přijatých a odeslaných datových zpráv v rámci resortu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního zanedbatelný. Navzdory tomu, že jedno podání učiněné datovou schránkou znamená pro zaměstnance orgánů veřejné moci¹⁴⁴ mnoho úkonů navíc, jsem přesvědčena o tom, že právě tato nová úprava doručování je jednou z mnoha forem nezadržitelného technického pokroku dnešní moderní doby.

---

¹⁴⁴ Orgány veřejné moci dle § 1 odst. 1 písm. a) zák. 300/2008 Sb.

Použitá literatura

monografie:

PETERKA, František. *Báječný svět elektronického podpisu*, 1. vydání. Praha: Vydal CZ.NIC, z. s. p. o., 2011. 430 s.

komentář:

VEDRAL, Josef, HEXNEROVÁ, Ivana. *Správní řád komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2006. 1042 s.

odborný časopis

KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy* 17/2009, 11. září 2009, s. 1-12

zákony

- zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

legislativa ES/EU:

- Směrnice Evropského parlamentu a rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999, o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Úř. věst. L 13, 19. ledna 2000, str. 12
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006, o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 376, 27. prosince 2006, str. 36 a násl.
- Rozhodnutí Komise 2009/767/ES ze dne 16. října 2009, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice Evropského parlamentu a rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu. Úř. věst. L 274, 20. října 2009, str. 36 a násl.
- Rozhodnutí komise 2011/130/EU ze dne 25. února 2011, kterým se stanoví minimální požadavky na přeshraniční zpracování dokumentů elektronicky podepsaných orgány podle směrnice 2006/123/ES Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu, Úř. věst. L 53, 26. února 2011, str. 66 a násl.

judikáty:

- Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79
- Nález Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, II. ÚS 218/06
- Nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2007, II. ÚS 299/06

předpisy a dokumenty Českého úřadu zeměměřického a katastrálního

- *Opatření k činnosti elektronických podatelů* v resortu ČÚZK v souvislosti s používáním elektronického podpisu, č. j. 3358/2008-24, účinnost od 1. 1. 2009. Dostupné na:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=10376&AKCE=DOC:10-MENU_PREDPISY
- Příloha č. 1 k *Opatření k činnosti elektronických podatelů* v resortu ČÚZK v souvislosti s používáním elektronického podpisu, č. j. 3358/2008-24, účinnost od 1. 1. 2009. Dostupné na:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=10376&AKCE=DOC:10-MENU_PREDPISY

internetové zdroje

- Oficiální stránky Ministerstva vnitra České republiky. Dostupné na:
<http://www.mvcr.cz/clanek/aktualni-situace-v-oblasti-uznavani-zahranicnich-kvalifikovanych-certifikatu.aspx>
- Oficiální stránky České pošty:
  - <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2013/elektronicky-podpis-v-mobilu--zadny-problem---id39808/>
  - <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2012/datove-schranky-s-novou-tvari-id38522/>
  - <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2009/dnes-byla-odeslana-milionta-datova-zprava-id28875/>
  - <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2009/datovymi-schrankami-proslo-pres-devadesat-tisic-datovych-zprav-id28710/>
  - <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2010/mate-pocit--ze-datove-schranky-pracuji-pomalu--datove-schranky-nove-poskytuji-informace-o-svem-vytizeni--id32127/>

- <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2011/datove-schranky-prekonavaji-rekordy--kazdy-tyden-navic-usetri-miliony-korun-id35524/>
- http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/ceska-posta_VZ_2010-web.pdf
- <http://www.ceskaposta.cz/assets/o-ceske-poste/profil/CP-vyrocní-zprava-2011.pdf>
- <http://www.ceskaposta.cz/cz/sluzby/datove-schranky/dalsi-autentizacni-metody-id33977/>
- <http://www.ceskaposta.cz/cz/aktualne/tiskove-zpravy/2012/datove-schranky-slavi-vyroci-zavedenim- dulezitych-novinek-id38327/>
- <http://www.dataschranky.cz/2011/download/prezentace/korbel.pdf>

ostatní

- Dopis ČÚZK 5833/2009-22 ze dne 4. 11. 2009 všem Katastrálním úřadům
Posuzování způsobilosti listin zaslaných datovou schránkou
- Uživatelská dokumentace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k systému EPVDS
- Statistika ČÚZK týkající se počtu přijatých a odeslaných datových zpráv
- Vyjádření Mgr. Ing. Radima Opletala k doručování formou datových schránek
- Vyjádření Mgr. Lenky Černoškové k doručování formou datových schránek
- Vyjádření Mgr. Jana Svobodu k doručování formou datových schránek

Abstrakt

Cílem bakalářské práce bylo vysvětlit princip nového způsobu doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datových schránek zavedený do našeho právního řádu zákonem č. 7/2009 Sb. s účinností od 1. 7. 2009. Při psaní práce jsem vycházela z vlastního zkoumání historického vývoje doručování dle občanského soudního řádu a správního řádu, až k současné moderní elektronické formě doručování do datových schránek. Snažila jsem se vysvětlit, na čem je založena podstata elektronického podpisu připojeného k dokumentu, který je v právu postaven na roveň podpisu vlastnoručnímu. Téma bakalářské práce jsem si zvolila především proto, že pracuji jako referent na Katastrálním úřadu pro Olomoucký kraj, kde přijímám datové zprávy doručené do elektronické podatelny a výpravny datových zpráv úřadu a ověřuji platnost připojených elektronických podpisů na dokumentech. Svou práci považuji za zajímavou, protože ověření pravosti elektronického podpisu je založeno na úplně jiných a dle mého názoru daleko bezpečnějších principech, než na jakých je ověřována pravost vlastnoručního podpisu. Dle dostupných informací uveřejněných na internetových stránkách České pošty, s. p. je zřejmé, že doručování do datových schránek má stále rostoucí charakter a přináší zákonem předpokládané zrychlení doručování, komfort, je efektivní a zaručuje téměř 100% úspěšnost doručení.

The abstract

The aim of this bachelor thesis was to explain the principles of a new method of delivering by the means of public data network to data boxes, which has been established in our legal system in the Law No. 7/2009 Coll. with effect from 1st July 2009. When writing this thesis I relied on my own research of historical development of delivering according to the Civil Procedure Code and Administrative Code up to the contemporary electronic way of delivering to data boxes. I tried to explain the basics of principle of electronic signature attached to a document, which is according to law, within the Czech legal system, equal to a handwritten signature. I chose the topic of my thesis primarily because I work as an officer in the Land Registry Office for Olomouc Region, where I receive data messages delivered to the electronic registry and dispatching of data messages and I verify the authenticity of electronic signatures attached to the documents. I consider my work interesting because verification of electronic signatures is based on completely different and in my opinion much safer principles than verification of handwritten signatures.

According to available information published on the website of the Czech Post is evident that delivering to data boxes has a continuously growing character and brings the acceleration of delivering anticipated by the law as well as comfort and effectivity and guarantees nearly 100 % delivery success.

Klíčová slova – Key words

Datová schránka	data box
Datová zpráva	data message
Elektronický podpis	electronic signature
Uznávaný elektronický podpis	recognized electronic signature
Kvalifikovaný certifikát	qualified certificate
Kvalifikované časové razítko	qualified time stamp
Autorizovaná konverze	authorized conversion
Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb	accredited provider of certification services
Elektronická podatelna a výpravna datových zpráv	electronic registry and dispatching of data messages

Příloha č. 1: Anketa v Obci Lutín

Ze zajímavosti jsem si udělala malý průzkum mezi občany v obci Lutín, kde bydlím. Zeptala jsem se na otázku: „Víte, co jsou to datové schránky“. Dvě děti ve věku 11 let nevěděly, ze 4 dětí ve věku 14 let 2 děti odpověď znaly a 2 neznaly. Z 6 občanů v důchodovém věku mezi 65 až 75 lety – 2 znali správnou odpověď, 1 znal pojem jen z médií, ale nepamatoval si, co znamená a 3 občané z této věkové kategorie o datových schránkách vůbec neslyšeli.

Dalšími oslovenými byla kategorie 10 občanů mezi 25 až 35 lety s maturitou. Jen jeden občan nevěděl, co pojem znamená, ostatních 9 dotázaných mi dalo správnou odpověď. Z 10 občanů mezi 35 až 45 lety bez maturity odpovědělo správně 5, 2 slyšeli o datových schránkách z médií, ale už nevěděli, k čemu slouží a zbylí 3 nevěděli vůbec. Tedy z celkem 32 dotázaných (bez vysokoškolského vzdělání) znalo správnou odpověď 18 občanů, což je 56,25 %. Vzhledem k tomu, že jsem mezi dotazované zahrnula děti i důchodce si myslím, že to není tak špatný výsledek za poměrně krátkou dobu od zavedení doručování prostřednictvím datových schránek.

Příloha č. 2: Záznam o výsledku ověření elektronických podpisů, značek a časových razítek

Katastrální úřad pro Olomoucký kraj Záznam o výsledku ověření elektronických podpisů, značek a časových razítek				
Údaje z EPVDS				
ID ePodatelna: 00001713/2013-805, KÚ-00412/2013-860				
Řízení: PD 1700/2013-805				
Údaje o doručené datové zprávě				
Způsob doručení: Datová zpráva		ID datové zprávy: 119493774		
Odesílatel				
ID DS odesílatele: pkjg8h8				
Jméno:	Příjmení:	Datum narození:		
Název: Chaloupka David, Mgr. - soudní exekutor	IČ: 69995206			
Ulice: Jánská	Číslo popisné: 25	Číslo orientační: 1		
Město: Kroměříž	PSČ: 76701			
Číslo jednací odesílatele:	Značka odesílatele: 122 EX 1249/12			
Org. Jednotka odesílatele:	Číslo org. Jednotky odesil.:			
Příjemce				
ID DS příjemce: kp8adpb				
Příjemce: Katastrální úřad pro Olomoucký kraj				
Věc: Usn.: 49 EXE 4567/2012-13, EP 1249/12-6				
Číslo zákona:	Rok zákona:	Odstavec:	Paragraf:	Bod zákona:
Datum, čas dodání do DS: 29.01.2013 08:30:37				
Datum, čas doručení: 29.01.2013 13:10:54				
Přílohy				
Počet příloh: 2				
Seznam příloh				
Příloha 1.: 209913_ signed_ 1359444587.pdf (103.99KB)				
Údaje o připojených elektronických podpisech, značkách a časových razítcích:				
Č.1 Elektronický podpis/značka:				
Typ certifikátu:	[[[2.23.134.1.4.1.7.210, [[1.3.6.1.5.5.7.2.2, [Tento kvalifikovaný certifikát byl vydan podle zakona 227/2000Sb. a navaznych predpisu./This qualified certificate was issued according to Law No 227/2000Coll. and related regulations]], [1.3.6.1.5.5.7.2.1, http://www.postsignum.cz]]]]]			
Je připojen certifikát:	Ano			
Sériové číslo certifikátu (HEX/DEC):	00146193 / 1335699			
Vystavitel certifikátu:	CN=PostSignum Qualified CA 2, O="Česká pošta, s.p. [IČ 47114983]", C=CZ			
Podpisující osoba:	SERIALNUMBER=P254231, CN=Barbora Hrbáčková, OU=7, O=Mgr. David Chaloupka [IČ 69995206], C=CZ			
Platnost certifikátu:	od 06.08.2012 14:18:51 do 06.08.2013 14:18:51			
Použití CRL:	Vydavatel PostSignum Qualified CA 2, vydán 29.01.2013 19:42:39, příští vydání 30.01.2013 19:42:39, pořadové číslo 23557			
Datum a čas rozhodný pro ověření:	29.01.2013 09:29:49			
Generováno z acbSuite				

Katastrální úřad pro Olomoucký kraj
Záznam o výsledku ověření elektronických podpisů, značek a časových razítek

---

Datum a čas, kdy byla ověřována platnost certifikátu: 29.01.2013 21:38:35
Čas. razítko: C=CZ,O=Česká pošta\, s.p. [IČ 47114983],OU=Time Stamping Authority,CN=PostSignum TSA - TSU 2
Čas oražení: 29.01.2013 09:29:49
S/N obsahu: 88623147329839
Platný od: 01.10.2012 12:46:38
Platný do: 01.10.2018 12:46:38
ELEKTRONICKÝ PODPIS JE OVĚŘEN

Příloha 2.: 01_S000001.PDF (136.87KB)

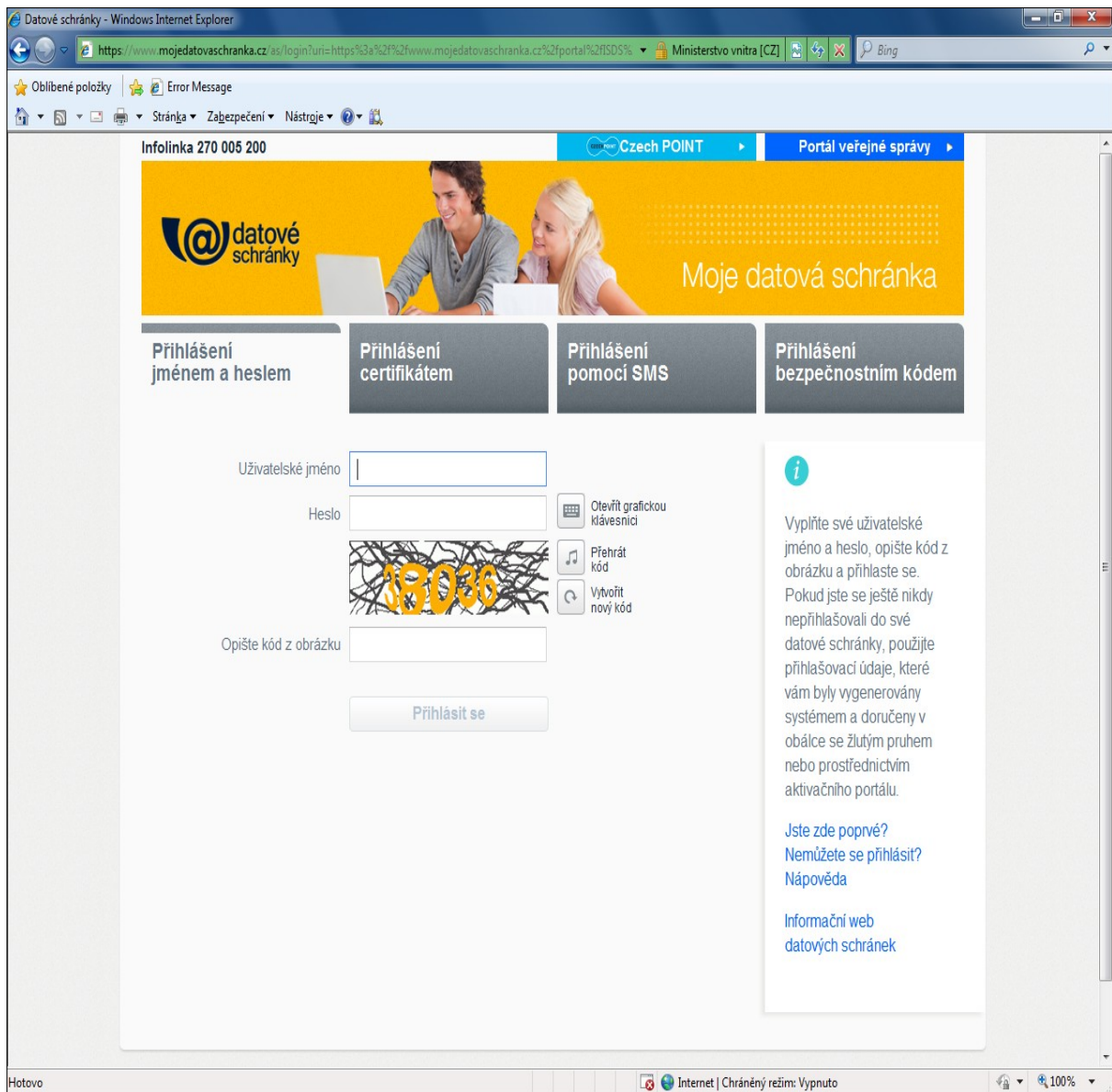
Údaje o připojených elektronických podpisech, značkách a časových razítcích:

Č.1 Elektronický podpis/značka:

Typ certifikátu: [[[2.23.134.1.4.1.7.210, [[1.3.6.1.5.5.7.2.2, [Tento kvalifikovaný certifikát byl vydán podle zákona 227/2000Sb. a navazných předpisů./This qualified certificate was issued according to Law No 227/2000Coll. and related regulations]], [1.3.6.1.5.5.7.2.1, http://www.postsignum.cz]]]]]
Je připojen certifikát: Ano
Sériové číslo certifikátu (HEX/DEC): 0014f2cd / 1372877
Vystavitel certifikátu: CN=PostSignum Qualified CA 2, O="Česká pošta, s.p. [IČ 47114983]", C=CZ
Podpisující osoba: TITLE=zapisovatelka, SERIALNUMBER=P134367, CN=Vlasta Zezulová, OU=262, OU=Okresní soud v Olomouci, O=ČR - Okresní soud v Olomouci [IČ 00025241], C=CZ
Platnost certifikátu: od 24.10.2012 08:36:40 do 24.10.2013 08:36:40
Použité CRL: Vydavatel PostSignum Qualified CA 2, vydán 29.01.2013 19:42:39, příští vydání 30.01.2013 19:42:39, pořadové číslo 23557
Datum a čas rozhodný pro ověření: 23.01.2013 11:09:48
Datum a čas, kdy byla ověřována platnost certifikátu: 29.01.2013 21:38:35
Čas. razítko: C=CZ,CN=I.CA - Time Stamping Authority\, TSS/TSU 3\, 12/2011,O=První certifikační autorita\, a.s.,OU=I.CA - Accredited Provider of Certification Services
Čas oražení: 23.01.2013 11:09:48
S/N obsahu: 86920120807631
Platný od: 21.12.2011 00:00:00
Platný do: 21.12.2016 00:00:00
ELEKTRONICKÝ PODPIS JE OVĚŘEN

Příloha č. 3: Aplikace „mojedatovaschranka.cz“

Příloha č. 4: Aplikace Elektronická podatelna a výpravna datových zpráv

Katastrální úřad pro Olomoucký kraj - Windows Internet Explorer

https://epvds.katastr.int/pls/epvds/dm_if.LogonAuth?p_logon_id=615484069

Katastrální úřad pro Olomoucký kraj   Uživatel: Dozrálová Marta   Přihlášen od: 22.02.2013 06:10:45   Odhlášení | Kontaktujte nás | nápověda

Dokumenty   **Epodatelna**   Pracovní prostor   E-Mail   Adresář   Nastavení   Koš

OLOM (i)   Výpravna   Poslední 1/4 rok   Vložit: Vlastní č.j.   Záznam   Štožku   Sběrný arch

Vyhledat

Ok

Rozšířené vyhledávání

- Epodatelna
- Adresář
- Distributor
- Podací denky
- OLOM
- Uzavřené
- Archiv
- TITLE

#	X	i	Název	ID ePodatelna	Řízení	Změněno	Typ dokumentu
	☐		102 EX 00186/07-033, usnesení - dražební vyhláška	00003145/2013-805	PD 3214/2013-805	22.02.2013 07:18:35	podání DMS
	☐		EX 1935/07-120 potvrzení ukončení exek. uhradil	00003144/2013-805	PD 3213/2013-805	22.02.2013 07:15:59	podání DMS
	☐		EX 4590/10-42 EPKMO	00003143/2013-805	PD 3212/2013-805	22.02.2013 07:14:05	podání DMS
	☐		EX 4459/10-36 EPKMO	00003142/2013-805	PD 3211/2013-805	22.02.2013 07:11:00	podání DMS
	☐		EX 123/06-212 EPKMO	00003141/2013-805	PD 3210/2013-805	22.02.2013 07:09:23	podání DMS
	☐		EX 72/08-126 EPKMS	00003140/2013-805	PD 3209/2013-805	22.02.2013 07:07:53	podání DMS
	☐		EX 2837/07-108 EPKMO	00003139/2013-805	PD 3208/2013-805	22.02.2013 07:05:47	podání DMS
	☐		EX 667/10-115 EPKMO	00003138/2013-805	PD 3206/2013-805	22.02.2013 07:03:10	podání DMS
	☐		EP 018 EX 06197/12-009, usn: 50 EXE 3186/2013 - 17	00003135/2013-805	PD 3205/2013-805	22.02.2013 07:00:03	podání DMS
	☐		Ohlášení soudního komisaře	00003132/2013-805	PD 3200/2013-805	22.02.2013 06:34:50	podání DMS
	☐		zaslání ohlášení a usnesení v dědictví po Bohumilu Pokorném	00003131/2013-805	PD 3199/2013-805	22.02.2013 06:31:49	podání DMS
	☐		obeslání V-240/2013-805	00003084/2013-805	V-240/2013-805-5	22.02.2013 06:12:31	podání DMS
	☐		zaslání V-482/2013-805	00002679/2013-805	V-482/2013-805-4	22.02.2013 06:12:30	podání DMS
	☐		081 EX 37261/12-018 Mvo, Doručení usnesení na KÚ	00003146/2013-805		22.02.2013 06:12:28	podání DMS
	☐		Růžička Jaroslav - Návrh na ZP	00003125/2013-805	PD 3192/2013-805	21.02.2013 14:16:15	podání DMS
	☐		Mandlová Lenka - Návrh	00003124/2013-805	PD 3190/2013-805	21.02.2013 14:14:46	podání DMS

< << | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | >> >

Označené položky   --   OK   Stáhní z datové schránky   Zobrazené atributy   Pro   sablonu: OLOM

Počet záznamů   Zobrazit všechny

Místní intranet | Chráněný režim: Vypnuto   100%